БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 204 (19.580). • 1986 йил 6 сентябрь, шанба • Баҳоси 3 тийин.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

• Уруғлик пахта терими қоидаларига қатъий риоя қилайлик

• Муҳим агротехник тадбир — дефолиацияга пухта ҳозирлик кўринг!

• Агрегатлар мавсумга шай бўлсин

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

ДЕФОЛИАЦИЯ УЧУН МОСЛАМА

● Ғалаба районидаги «ЎзССР 5 йиллиги» колхози механизаторлари ғўза баргини сунъий тўктириш мавсумини пуркагич тракторга қўшимча мослама ўрнатиш билан кутиб олдилар.

Илгари пуркагич тракторига ўрнатилган цистерна очиқ усулда дефолиантлар билан тўлдирилар ва бунда механизатор хавфсизлиги яхши таъминланмас эди. Эндиликда пакир ўрнини шланга ва цистернанинг юқори қисмига ўрнатилган (дефолиант миқдорини ўлчайдиган) мослама эгаллади. Шланга орқали шимилган химикат тўғри цистернага тўпланади, кўп кучга эҳтиёж қолмайди.

Бир группа механизаторлар яратган бу янгиликнинг яна бир муҳим аҳамияти шундаки, бундай усул тракторчиларни заҳарланишдан сақлайди, соғлигига кафолат беради. Шунингдек, кўп вақтни тежаш ва ишга барҳам бериб, қимматли вақтни тежайди.

Айни вақтда янги мосламани ўрнатилган 6 та пуркагич трактор-ғўза баргини дефолиация қилишга шай бўлиб турибди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

7 СЕНТЯБРЬ — НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

НЕФТЬ ВА ГАЗ ҚАЗИБ ОЛИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

КПСС XXVII съезди нефть ва газ саноати ходимлари олдига ёнилғи-энергетика комплексини ҳар томонлама мустаҳкамлаш вазифасини қўйди. 5 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида мазкур тармоқ ходимларининг профессионал байрамига бағишланиб ўтказилган тантанали мажлисда ана шу вазифани бажариш йўллари гапирилди.

Беш йилликда республикада нефть ва газ қазиб олиш кўламини кенгайтириш кўзда тутилади, неча юзлаб километр узунликдаги газ қувурлари, регионал ва маҳаллий ахамиятга эга нефть қувурлари бунёд этилади, компрессор ва нефтни қайта ишлаш станциялари, ер ости газхоналари қурилади. Уларнинг бетўхтов ишлашини таъминлаш учун курилиш объектлари қурилиши ва бир ходимнинг ўзига топширилган иш учун масъулиятни оширилади. Шунингдек, кўп ишлаб чиқаришни интенсивлаш режалари ҳам белгиланди.

Республика Нефть ва газ саноати ривожланишида СССР энергетика программасини амалга оширишда муҳим аҳамиятга эгадир. Профессионал кадрлар тайёрлаш, ташкилотчилик ва сиёсий ишларни авж олдириш — мақсадга эришишнинг муҳим шартидир. Мураккаб техникадан, илғор иш усулларидан самарали фойдаланиш, иш сифатини ошириш учун илғор тажрибани оммалаштириш ва бу соҳада ечилмаган масалалар ҳал этилади.

Илғорлик тармоқ меҳнатчиларининг янги фазилатлари туфайли ҳисобга олинади. Йил бошидан бери давлатга режадан ташқари кўп нефть ва газ берилди.

Газчилар, нефтчилар, қурувчилар, транспортчилар ва ўз зиммаларидаги вазифаларни бажариш учун бутун кучларини сафарбар этишлари зарур.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко иштирок этди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 4 сентябрь куни бўлиб ўтган мажлисида кузги дала ишларини жадаллаштириш ҳамда колхозларни, совхозларни ва агросаноат комплексининг бошқа корхоналарини қиш шароитида ишлашга тайёрлашни ниҳоясига етказиш соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни кўриб чиқди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш натижасида кўпгина хўжаликлар дуруст ҳосил етиштирганликлари ва ўрим-йиғим ишларини муваффақиятли тугаллаётганликлари қайд этилди. Ҳозир ўрим маркази мамлакатнинг шарқий районларига кўчди.

Кузги дала ишларининг бутун комплексини ҳамда колхозлар, совхозларни ва агросаноат комплексининг бошқа корхоналарини қишга тайёрлашни ўз вақтида ва сифатли қилиб ниҳоясига етказиш халқ хўжалигидаги энг муҳим вазифа деб белгиланди. Бу вазифанинг муваффақиятли ҳал этилиши аҳолининг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондириш учун белгиловчи аҳамиятга эга бўлади.

Сиёсий бюронинг мажлисида озиқ-овқат ва қайта ишлаш тармоқлари учун технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш масаласи кўриб чиқилди. Шу масала юзасидан қабул этилган қарорда СССР Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва рўзғор асбоблари министрлигининг, озиқ-овқат индустрияси учун асбоб-ускуналар ва материаллар ярагиш ҳамда ушбу министрликларга асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришнинг тезлаштирилишининг бошқа министрликлар ва идораларнинг диққат-эътибори бу вазифага қаратилди. Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва рўзғор асбоблари министрлиги технологик даражаси ҳамда сифати паст асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришини йўл қўймоқда, бу эса партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг жадал асосида техника ишлаб чиқариш зарурлиги тўғрисидаги кўрсатмаларига мувофиқ эмас. Сиёсий бюро ишлаб чиқаришнинг муваффақиятли программаларини ишлаб чиқиш, агросаноат комплексининг корхоналарини серунум, замонавий техника билан қуроллантириш, таъминлаш масалалари алоҳида ўрин тутишини таъкидлади. Саноатнинг қайта ишлаш тармоқларига озиқ-овқат ишлаб чиқаришни ривожлантириш бўйича янги, самарали технологияни жорий қилиш имконини берадиган, жаҳон андозаларига жавоб берадиган машиналар системасини ишлаб чиқиш белгиланди. Асбоб-ускуналар ишлаб чиқарувчи министрликларга айрим машиналарни ишлаб чиқаришдан корхоналар ва ташкилотлар учун автоматлаштириш ва асбоб-ускуналарни ишлаб чиқаришга ўтиш, тўплаштириладиган асбоб-ускуналар сифатини янада ошириш, партия комитетларига эса белгиланган программаларни амалга оширилишини устидан контроль кучайтиришни таклиф этилди.

Ҳукуматнинг 1987 йил 1 январидан бошлаб СССР Денгиз флоти министрлиги тизимидаги хўжалик ҳисобига ўтказиш тўғрисидаги таклифларни маъқуллади. Министрлик пароходчиликлари ва корхоналари янгича шароитда ишлаб, ўзининг илмий-техникавий, ишлаб чиқариш ва социал ривожланишини ўзи ишлаб топган маблағ ҳисобидан таъминлайдиган бўлиши кўзда тутилади. Ходимларнинг пировард меҳнат натижаларини яхшилаш учун масъулияти ва моддий манфаатдорлиги оширилади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг Вольжск автомобиль заводида жаҳон автомобилсозлигининг истиқбол даражасига мос келадиган енгил автомобилларнинг конструкцияларини яратишни жадаллаштиришга оид қарори қабул этилди. Шу беш йилликдаёқ дунёдаги энг яхши намуналардан қолишмайдиган кўрсаткичларга эга бўлган замонавий автомобиллар яратилишини таъминлайдиган бир қанча катта тадбирларни амалга ошириш белгиланди. Шу мақсадда махсус турдаги асбоб-ускуналар ва приборлар билан таъминланган тажриба — саноат базаси билан бирга фан-техника марказини ташкил этиш кўзда тутилади. Саноатнинг ёндош тармоқлари министрликларига юксак техникавий даражадаги автомобиллар ишлаб чиқариш учун зарур материаллар ва комплектлаш буюмларини ишлаб чиқишни ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш топшириқлари берилди.

Сиёсий бюро ўртоқ Н. И. Рижковнинг МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХР Министрлар Советининг Раиси Д. Содном билан қилган суҳбатлари якунларини маъқуллади. СССР билан МХР ўртасида иқтисодий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликнинг мазмуни ва формаларини олий даражада янада такомиллаштириш, СССР билан МХР муносабатларини шу соҳалардаги амалга ошириш ҳақида келишувга эришилди. Совет — Монголия тузумида эришилган ютуқларни мустаҳкамлашда СССР билан МХР ҳамкорлигининг аҳамияти алоҳида таъкидланди.

Сиёсий бюро ўртоқ Е. К. Лигачевнинг Жазоир Миллий озодлик фронти партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Доимий секретариатининг раҳбари М. Ш. Мессадия билан суҳбатлари натижаларини ҳам маъқуллади. Ш. Мессадия Жазоир Халқ Демократик Республикасига расмий дўстона ташриф билан келган. СССР билан ЖХДР ўртасида турли соҳалардаги дўстона ҳамкорлик, Совет Иттифоқи билан Жазоирнинг мустақил сиёсий йўлини қўллаб-қувватлаш, империализм ва реакцияга қарши курашда Жазоир халқи билан бирдамлик позициясини ифодаловчи қарорлар қабул қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ички ва ташқи сиёсатнинг бошқа масалаларини ҳам муҳокама қилди.

ПАХТАКОРНИНГ ДОЛЗАРБ ДАМЛАРИ БОШЛАНДИ

Қашқадарё «қизил карвон»лари

ШАҲРИСАБЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Районда йиғим-теримга пухта тайёргарлик билан киришилди. «Гулистон», Жўра Элбоев номли, Энгельс номли колхозлар, Киров номли совхоз заршунослари пахта йиғим терими биринчи бўлиб бошлаб бердилар.

Дастлабки Шаҳрисабз «оқ олтин» карвони кеча пахта тозалаш заводига келтирилди. Район пахтакорлари бу йил 47 минг 100 тоннадан ҳосилнинг 60 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкишга сўз беришган. Бунинг учун 185 та терим машинаси мавсумга шай. Эрта-индин дефолиация бошланади. 8 минг гектарда ғўза барги ер усти аппаратлари ёрдамида тўктирилади.

Областнинг Яккабоғ районидаги хўжаликларида ҳам съездлар йили ҳосилини тахлаб териш бошлаб юборилди.

Дастлабки куни бу ерда шу йил етиштирилажак 45 минг тонна пахтанинг 100 тоннаси «қизил карвон»ларда тайёрлов пунктларига келиб тушди.

Юзларидан оқ пахта нури, меҳнат сурури ёғилиб турган бу чевар қизлар (чапдан — Р. Тожиева, С. Янгибоева, Г. Раҳмонова ва Г. Бобомуродовалар) Жарқўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» совхози пахтазорларида жавлон урмоқдалар. Уларнинг ҳар бири терими дастлабки кезларданоқ эл хирмонига кунига 90—100 килограммдан «оқ олтин» тўкишяпти.

И. ХЎЖАЕВ фотоси (ЎзТАГ).

ЯНГИ ҲОСИЛНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШГА ТАЙЁРМИСИЗ?

Толамнинг толеи баланд. Мамлакатимиз интернационал бойлиги бўлган пахтамиз эл эъзозида. Далалардан кўсаклардан олди очилиб, ҳалол меҳнат меваси — «оқ олтин» чаноқлари кўзга ташланиб қолди. Ҳосил тарозига тушадиган кунлар яқин. «Оқ олтин»ни қайта ишловчи тармоқ ходимлари — пахта тозаловчилар масъулиятли паллани бошдан кечирмоқдалар. Улар янги ҳосилни қабул қилиб олишга шайланмоқдами?

Шу муносабат билан Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитетининг пахта тайёрлаш ва қайта ишлаш бўлими бошлиғи К. РАҲИМОВдан автоном республикада янги мавсумга тайёргарлик ишлари қандай ўтказилаётганини шарҳлаб беришни сўрадик.

КАТТА СИНОВ АРАФАСИДА

— Пахта тозалаш саноати корхоналари 1986 йилда юқори унум билан меҳнат қилишмоқда. Ўтган олти ойда тармоқ коллективлари маҳсулот реализация қилиш планини 104,4 процент бажардилар. Кўшимча равишда истеъмолчиларга 6 миллион 198 минг сўмлик маҳсулот жўнатилди. Тола ишлаб чиқариш 104,6 процентни ташкил этди. 3 миллион 177 минг сўмлик маҳсулот пландан ташқари ишлаб чиқарилди.

Ишлаб чиқаришга фан-техника ютуқларини жорий этиш, илғор технология ва энг яхши тажрибаларни оммалаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлиги 2,2 процент ўсди. Самарадорликни ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар амалга оширилди. Натижада хом ашёдан бўлган толанинг 29,99 ўрнига 32,41 процент толага эришилди. Шу асосда 28 минг 478 тонна хом ашё иқтисод қилинди.

Янги мавсумга тайёргарлик ҳам қизғин. Пахта тозалаш заводлари, қабул қилиш пунктларида ремонт ва реконструкция қилиш, эски техника восталарини замонавий асбоб-ускуналар билан алмаштириш борасида муайян ишлар қилинмоқда. Халқобод, Тахиатош ва бошқа бир қатор пахта тозалаш заводларида линтер машиналари монтаж қилиниб, ишга туширилди. Манғит ва бошқа бир қатор заводлар бригада 7—8 тадан «5-ЛП» маркали линтер машиналари монтаж қилинди ва ишга туширилди. Тележкалардаги пахтани гарамларга узатувчи «КПП-650» ва «ХПП» маркали 40 та комплекс агрегат пахта тозалаш заводлари ихтиёрига берилди. Улар меҳнат унумдорлигини ўстириш ва маҳсулот сифатини ошириш, иш шароитини яхшилашга ижобий таъсир этиши муқаррар.

Пахта тозалаш заводлари ва қабул пунктларидаги машина-механизмларни созлаш ишларини ниҳоясига етказиш, ишлаб чиқаришнинг кескин ошиш муддатларида улардан қурилган тадбирлар ҳам ўз ишини самара бермоқда. Мавжуд 277 та хилма-хил техника воситаларининг энг кўп қисми бўлган, ҳозирги пайтда шай ҳолга келтирилган. Ғарамлардаги пахтани хом ҳавони тортувчи 155 та вентиляторни тозалашга тайёр ҳолатга келтирилди. Бу эса янги мавсум ҳосилини тўхтовсиз қабул қилиб олиш, уни қайта ишлаш корхоналарига жадал суръатларда етказиб беришни таъминлайди.

Аммо ремонт ишларидаги кувончли натижалар билан бирга, бизни қаттиқ ташвишлантирадиган камчиликлар ҳам бор. Масалан, 31 линияларда пахта тозалаш заводи (директори П. Сапарбоев) ремонт ишлари асосан кечиктирилмоқда. Чимбой (директори Т. Хамзиев) ва Қўнғирот (директори М. Утепов) районларида пахта тозалаш корхоналари ремонт-созлаш ишлари бугунги талаблар даражасида ташкил этилмаган. Мавсум эшик қоқиб турганига қарамай, қўплаб техника ишлари бажарилмаган. Бундай масъулиятсизлик, бепарволик ҳақида завод хўжалик раҳбарлари айбдордирлар.

Айни пайтда шуни ҳам таъкидлаш лозимки, жойларда район агросаноат бирлашмаларининг кенгашлари ва уларнинг раҳбарлари пахта тозалаш заводлари ва тайёрлов пунктларига тегишинча ёрдам кўрсатмаяптилар. Оқибатда Автоном республикадаги 46 та тайёрлов пунктидан 35 таси, 40 та ғарамнинг 14 таси ҳозирги кезларидаги янги ҳосилни қабул қилишга тайёр. 195 та ғарам ҳали майдончасини ремонт қилиш ишлари кўп ҳам урилмаган. Шуманай районидаги 35—40 минг тонна пахтани қайта ишлаш қувватига эга завод қурилиши ўн йилдан буён ниҳоясига етказилмаяпти.

Янги пахта ҳосилини қабул қилишга тайёргарлик борасида ҳали охирига етказилмаган ишлар кўп. Бизни ҳам янги мавсумда ишларни ҳамма — пахтакор ҳам, тайёрлов ташкилотларининг ишчилари ҳам зарбдор меҳнат қилишга даъват этилган.

«Цехда, заводда, қурилишда, колхоз ва совхозда ишчи ва деҳқонга хос ижодий ташаббускорлик, хўжакўрсинчиликка, кўзбўямачиликка, ҳар қандай ишни яширин юзасидан бўшлиқ билан қўшиб ёзишга қарши кураш бўлиши керак» — деб таъкидланди КПСС XXVII съездида. Бу мухим вазифани қоралашдан, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва коллектив бўлиб меҳнат қилиш — замоннинг қатъий талабидир.

КПСС Марказий Комитетининг мамлакатимиз меҳнаткашларига Мурожаатномасидаги бу сўзлар «оқ олтин»ни қайта ишловчи тармоқ ходимларига, пахта тозалаш саноати ишчилари ва инженер-техник ходимларига ҳам тааллуқлидир. Ушбу сўзларни ўз ишга асос қилиб олиб, ҳар бир ходим ташкилотчилик билан меҳнат қилиши ва масъулиятни янада ошириш, кўрилаётган чоралар тўла амалга оширилишини таъминлаши ва янги мавсумни шай кутиб олишимиз вазифасидир.

Р. ЕШИМБЕТОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ ЎЗЛАШТИРИШ — ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИШ ГАРОВИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиясида

5 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Советининг агросаноат комплекси бўйича доимий комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССРнинг алмашлаб экиш тўғрисидаги қонуни талаблари ва чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш масалалари муҳокама этилди. Йиғилишда шу масала бўйича маъруза қилинди, қишлоқ хўжалигидаги асосий масала кўриб чиқилди.

Депутатлар ва мажлис иштирокчилари республикада алмашлаб экишни жорий этиш ва ундан фойдаланиш юзасидан Давлат агросаноат комитети ва бошқа ташкилотлар томонидан олиб борилаётган ишларни кўриб чиқдилар. Алмашлаб экиш тўғрисидаги қонунни жорий қилишда оз бўлмаган ижобий ишлар қилинди, лекин алмашлаб экиш тизимига ўтиш талаб даражасида эмаслиги ҳам таъкидланди.

Шу йил бошларигача 1975 йилдаги 82 та ўрнига 377 та хўжалик алмашлаб экишни тўла ўзлаштирди. Бу ерлар самарадорлигини оширишга ижобий таъсир кўрсатди. Наманган ва Сурхондарё областлари, Косонсой, Янгиқўрғон, Қирсоқ ва Бағдод районларининг колхоз ва совхозлари пахтадан ҳосилдорликни ошириш юзасидан алмашлаб экишни жорий этиб, 1985 йилда ҳар гектар майдондан ўртача ҳисобда 31—34 центнер пахта ҳосили олдилар. Айрим хўжаликларда беда ва бошқа экинлар экилган кейин майдонлар ҳосилдорлиги гектарига 7 центнер ва ундан кўпроқ ошди.

Республикада чорвачиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланмоқда. Ун йил ичида экинлар ва алмашлаб экишга мос ҳолда ерлар майдони 230 минг гектар, шу жумладан бедапоя 108 минг гектар кенгайди. 1985 йилда ҳар бош қорамолга 14,1 центнер озуқа бирлиги тайёрланди. Бу 1975 йилдагидан 2,9 озуқа бирлиги кўпдир.

Айни вақтда депутатлар алмашлаб экиш ҳали кўпгина хўжаликларда суст ўзлаштирилаётганлигини кўрсатиб ўтдилар. Барча экин майдонларининг 74 процентида алмашлаб экиш жорий этилган. Республикада пахта-беда алмашлаб экиш ўзлаштирилиши даражаси 47 процентни, Қорақалпоғистон АССРда эса 34 процентни, Жиззах ва Қашқадарё областларида 28—33 процентни ташкил этмоқда. Бу иш Ховос, Кегейли, Нишон, Олот, Октябрь, Шеробод ва бошқа бир қатор районлардаги қатор хўжаликларда ҳам ёмон олиб борилмоқда.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети, унинг жойлардаги органлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари озуқа экинлари экиш планларини бажаришга талабчанлик кўрсатмаяптилар. Ана шу экинлар, айниқса, беда экиш ишларидаги камчиликлар кўпгина хўжаликларда ерлардан самарали фойдаланишга салбий таъсир этмоқда. Уларнинг ҳаммаси бир қанча жойларда тупроқда чиринди таркибининг камайиб кетишига, ўғитларнинг кўп сарфланишига, озуқа экинлари ҳосилдорлиги пасайишига олиб келди. Алмашлаб экиш схемаларининг бузилиши, ҳосилнинг нобуд бўлишига олиб келди.

Доимий комиссия ўз қарорида республика Давлат агросаноат комитетига, унинг маҳаллий органларига, хўжаликларининг раҳбарлари ва мутахассисларига алмашлаб экишни ўзлаштиришга ва камчиликларни бартараф этиш, яъни ҳар бир хўжаликда ишга солиш учун аниқ тадбирлар кўришни таклиф этди. Бу вазифаларни амалга оширишда деҳқончилик самарадорлигини ошириш, чорвачиликни озуқа билан таъминлаш ҳамда уни мустаҳкамлаш мақсадида масъулиятни ошириш лозимлиги кўрсатиб берилди.

(ЎзТАГ).

ҚУТЛУҒ НИЯТИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг совет телевидениеси орқали берган Баёнотини бир неча марта ўқидим. Бу Баёнот партия ва ҳукуматимиз дунёда тинчликни сақлаб қолиш, ядро фалокати хавфининг олдини олиш учун кўрилаётган чора-тадбирларнинг яна бир ёрқин далилидир. Баёнотдан тинчликсевар халқларнинг кайфиятлари ўз ифодасини топган.

Бригадамиз мамлакатимизнинг тинчлик сиёсатини тўла қўллаб-қувватлаш ва мустаҳкамлаш учун меҳнатда янги ютуқларга эришмоқда. Бу йил олдимизга кўйган мажбуриятни бажариш учун барча имкониятлардан фойдаланиб, бу йил режадан ташқари пахта ҳосилини етиштиришга ишонамиз.

Чуночли, бригадамиз заршунослари бу йил ҳар гектаридан 38 центнердан «оқ олтин» олишни мўлжаллаганлар.

А. РАҲМАТОВ, Навоий области Хатирчи районидаги «Москва» колхозининг 8-бригада бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «Адмирал Нахимов» йўловчи пароходи аварияга учраши натижасида ҳалок бўлганлар муносабати билан шу фожиада ҳалок бўлганларнинг оила-аъзоларига, қариндош-уруғларига ва ёр-дўстларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ИЛҒОР БРИГАДАДА

Тошкентдаги «Компрессор» заводи А. Бессметрных бошлиқ бригадасининг барча ишчилари ҳозир шахсий тамға билан маҳсулот чиқармоқдалар. Улар маҳсулотни нуқсонсиз топшириш тўғрисидаги мажбуриятни бажариш сари қатъий қадам ташлаётганлар.

Коллектив компрессор станцияларини электр ускуналарини монтаж қилиш ва созлайди. Бу йил бригада олдига 250 метр электр сими ва 20 килограмм изоляция қувури тежаб қолишни мақсад қилиб қўйган.

Бригадада техника ижодкорлиги меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим резерви бўлиб қолди. Чуночли, слесарь А. Смбатян бригада рационализаторлик таклифи бўлиб, янги технология бўйича материал сарфини анча камайтириш имконини берди. Бригада ишчилари рационализаторлик таклифи ва янги ишланмалар тежалмаган бойлик эвазига ишлаб чиқаришда кўп фойдали натижаларга эришди.

(ЎзТАГ).

Партия турмуши: қайта қуриш қандай бормоқда

Партия комитетидан бошланғич ва цех партия ташкилотларигача КПСС XXVII съезди йўлини амалга ошириш учун фаол кураш олиб бориш, ўз фаолиятининг форма ва методларини янгилаш муҳитида яшамоқдалар. Райком ўзининг бутун диққат-эътиборини қўйилган вазифаларни изчил бажариш учун барча коммунистларнинг куч-ғайратидан кенг фойдаланишга, ҳамма поғоналарда коллектив раҳбарлик принципини амалга оширишга, танқид ва ўз-ўзини танқидни, контролни, ишга масъулиятни кучайтиришга қаратяпти. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда ленинча принципларга қатъий амал қилиняпти. Газетамизнинг Ғузор район партия комитетида бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарлари, партия группалари ташкилотчилари, партия активлари билан ўтказган давра суҳбатида ана шулар ҳақида фикр юритилди. Суҳбатни район партия комитети биринчи секретари Х. РАҲМОНОВ бошлаб берди.

ЯНГИЧА ИШЛАШ — ДАВР ТАЛАБИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ДАВРА СУҲБАТИ

— Масъулиятли участкалар ишлаб чиқаришда чиниққан, ташкилотчи, ҳалол ва камтар кишилар билан мустаҳкамланди, — деди у. — Кейинги пайтда райком номенклатурасида турган Куйбишев номли, Охунбобоев номли совхозларнинг директорлари П. Мирзаев, И. Бўриев, «Партия XXII съезди» колхози партия комитети секретари Қ. Тўхтаев сингари 17 нафар кадр раҳбарлик лавозимларига юборилди.

Резерв кадрлардан раҳбарликка тайинланган Киров номли совхоз директори Турсоат Ражабов илгари «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» совхозида партком секретари бўлиб ишлади. Коммунист янги жойдаги фаолиятини хўжалик ишини қайта қуришдан бошлади. Натижаси ёмон эмас. Совхоз ишлаб чиқариши жадал ривожланмоқда. Гўшт, сут ва тухум каби чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашда 10—12 процент ўсиш таъминланди. Шунингдек, партком секретарлигидан хўжалик раҳбарлигига кўтарилган «Халқобод» колхози раиси Ойна Ҳамроева, Карл Маркс номли колхоз раиси Нурали Ороловлар ҳам ишни яхши ташкил этмоқдалар.

Район партия ташкилотлари кадрлар резервини вужудга келтириш, раҳбар коммунистларнинг ҳисоботларини эшитиш ва партиявий характеристикаларни йиғилишларда коллегиаллик билан тасдиқлашни одат тусига киритмоқдалар. Қайта қуришдаги энг муҳим янгиликлардан бири шуки, райком аппаратида тузилаётган ҳафталик, ойлик ва квартал планлар бошланғич ташкилотларга ҳам етказилмоқда. Ҳар ойда икки марта ўтказилаётган «Секретарлар соати»да кундалик амалга оширилажак муҳим режалар белгилаб олиниши билан бирга зиммадаги вазифаларнинг бажарилиши таҳлил қилинмоқда. Бироқ шуни эътироф этиш керакки, партия ташкилотларимизда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасидаги ишлар шу кун талабларига тўла мос деб бўлмайди. Айрим партия ташкилотларида ўз-ўзини танқид, партиявий талабчанлик ва принципиаллик етишмайди. «Рассвет» ва Охунбобоев номли совхоз партия комитетларида ана шундай камчиликлар мавжуд.

— Тўғри, хўжалик партия ташкилоти олдида кадрлар билан ишлашга принципиаллик билан ёндашиш масаласи кескин бўлиб турибди, — деди «Партия XXII съезди» колхози партия комитети секретари **Қоржов ТЎХТАЕВ**. — Ўтган беш йилликда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда колхозимизда олға силжиш сезилмади. Хўжалик раҳбари Х. Усмоновнинг касби ўқитувчи эди. У илгари кадрлар резервида ҳам бўлмаган. Раислик лавозимини эгаллагач, раҳбарликни оқилона ташкил эта олмади. Колхоз иқтисодий жиҳатдан ўтириб қолди. Район партия комитети бу хатони тузатишга киришди. Ишни эплай олмаган раҳбар вазифасидан четлаштирилди. К. Ҳамроев колхоз раислигига сайланди.

Бу, албатта, бошланғич партия ташкилотимиз учун ҳам сабоқ бўлиши керак. Шуни ҳисобга олиб кадрлар резерви тайёрлашда асосий эътиборни қуйи бўғинларга, ўз меҳнат фаолиятини эндигина бошлаган кишиларга қаратяпмиз. Кадрлар резервидан Худойберди Эргашев бош бухгалтерликка, Тоғайбек Раҳматов бош экономистликка, Кароm Худойбердиев ферма мудирлигига, Халил Каримов, Сафар Бобоқулов, Шукур Очилов, Рўзиқул Кўчкиновлар бригада бошлиқлигига қўйилди. Фаолиятлари синчиклаб ўрганилган муносиб ёшлар резервликка олинди.

— Қуйи звенодаги раҳбар кадрлар билан ишлашни яхшилаш учун цех ва группа партия ташкилотлари фаолиятини янада кучайтириш керак, — деди «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» совхози бригада бошлиғи, цех партия ташкилоти секретари **Норсултон РЎЗИМАТОВА**. — Бу ҳақда КПСС XXVII съездида ва республикамиз коммунистларининг анжуманида ҳам алоҳида таъкидланди.

Бригадамиз аъзолари съездлар йилида 60 гектар майдондаги ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олиш учун курашмоқдалар. Буни ҳозирдан пухта ўйлашимиз керак. Мавсумда терим машиналари иш бермаяпти. Машиналар ремонти сифатсиз бўляпти. Бу ҳамма колхоз ва совхоз пахтакорларини ҳам ташвишга солмоқда. Кўп маблағ эвазига ремонт қилинган агрегатларнинг ярми нормал ишламаслиги билан муроса қилиб бўлмайди. Бригадамиз цех партия ташкилотида ҳам нуқсонларга муросасизлик кайфияти вужудга келган. РАПО раҳбарлари техника ремонти, унинг сифатли ишлаши устидан назоратни кучайтиришлари зарур.

— Норсултонойнинг эътирозларида жон бор, — дея суҳбатни давом эттирди РАПОнинг «Сельхозтехника» устахонаси бошланғич партия ташкилотининг секретари **Сайфулло САЙДУЛЛАЕВ**. — Лекин қарс икки қўлдан чиқади. Менимча, кадрлар тўғрисида гап кетганда тармоқларда ишлайдиган мутахассисларнинг сифат состави ҳақида ҳам ўйлаб кўриш керак. Оддий механизатордан хўжалик бошлиғигача — ҳамма давлат мулкини авайласин. Лаёқатсиз механизатор қўлига тушган машина ҳатто ремонт учун сарф қилинган маблағни ҳам оқламайди.

Бошланғич партия ташкилотлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида банд бўлган кадрларнинг топширилган иш учун жавобгарлиги ва масъулиятини етарли оширишмаяпти. Узоққа бормайлик: район колхоз ва совхозлари техника паркларида ёки далаларда сочилиб ётган трактор ва турли механизм қисмлари озми? Нега уларни асраб-авайламаймиз?! Ахир булар давлат мулки-ку?

— Кадрлар резерви тўғрисида партия ташкилотимиз амалга ошираётган тадбирларни қайд этмоқчиман, — деди марказий касалхона бошланғич партия ташкилоти секретари **Ибодулла АБДУЛЛАЕВ**. — Биз кадрлар резервини анкета асосида эмас, очиқ партия йиғилишларида коммунистга билдирилган фикр-мулоҳазалар асосида, кўпчилик билан коллегиал келишган ҳолда танлаяпмиз. Бу ортиқча қоғозбозликка барҳам беряпти.

— Бош мутахассислар, 13 та пахтачилик ва сабзавотчилик бригадаси раҳбарлигига қишлоқ хўжалик ихтисослигига эга бўлган кадрлар резервидан тайинланди, — деди Куйбишев номли совхоз партия комитети секретари Жўра Абдураҳимов — Ҳозир хўжаликда мавжуд 39 та ишлаб чиқариш бригадасидан 14 тасига коммунистлар бошчилик қилишмоқда. Меҳнатда илғор, маълумотли ёшлар ҳисобидан КПСС аъзолари сафини ўстириб боряпмиз. Айни пайтда ўндан зиёд йигит-қиз олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқимоқда. Бу етарли эмас, албатта. Партиявий ишимизни қайта қуриш учун яна кўпгина ташкилий-сиёсий ишларни амалга оширишга тўғри келади.

> «Ҳамма ўз ишини кучайтириши керак... Ҳамма: ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган кишилар ҳам, илм-фан, бошқариш, ташкилий ва сиёсий иш билан боғлиқ бўлган кишилар ҳам ўз ишларини кучайтиришлари лозим».
>
> КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Хабаровск ўлка партия ташкилоти активи кенгашида сўзлаган нутқидан.

— Биз, комсомол-ёшлар партиянинг ишонч ва умидини оқлашга ҳаракат қиляпмиз, — деди «Дружба» совхози комсомол комитети секретари **Адолат КАРИМОВА**. — Авваллари совхозимизда ёшларга эътибор кам эди. Ёш коммунист ва комсомоллардан ишлаб чиқаришнинг муҳим участкаларига раҳбарлик қилаётганлар кам. Яқинда 5 нафар ёш коммунист ва 4 нафар комсомол аъзоси бригада бошлиғи этиб тайинланди. Йигит-қизлар ўртасида физкультура ва спорт, оммавий-сиёсий ишлар авж олдирилмоқда. Шу йилнинг ўзида бошқа жойларда ишлаб юрган 60 дан зиёд комсомол-ёш хўжалик ишлаб чиқаришига қайтди. Бевосита ишлаб чиқаришда ўзини кўрсатган ёшлардан 4 нафарига олий ўқув юртида, 8 нафарига техникумда ўқиш учун совхоз ҳисобидан йўлланма берилди. 5 нафар илғор йигит-қиз партия сафига қабул қилинди.

Эндиликда ўрта мактабларни битираётган ёшларда хўжаликда қолиб ишлаш истаги кучаймоқда. Лекин, биз уларнинг талаб-истаклари билан етарли шуғулланганимизча йўқ. Ҳали тармоқнинг қайси участкасида ишлаш учун қанча киши керак бўлади, бу ҳақда ўйлаб ҳам кўрмаганмиз. КПСС XXVII съездида таъкидланганидек, комсомол ишлари ёшларнинг манфаатларига, маънавий ва моддий эҳтиёжларига асосланиб ташкил этилса йигит-қизларнинг активлиги ошаверади.

— Адолатхон айтганидек, ёш авлод тарбияси билан шуғулланиш анча мураккаб иш, — деди давра суҳбатида сўз олган район халқ маорифи бўлими бошланғич партия ташкилоти секретари **Дилором РАҲИМОВА**. — Бу педагог кадрларнинг билим ва маҳоратига ҳам боғлиқ. Бизда ҳали ҳам ўқитувчидек шарафли номга доғ тушираётган ёки ўз мутахассислиги бўйича ишламаётган кишилар анчагина бор. Партия ва ҳукуматимиз халқ маорифи ходимларига оталарча ғамхўрликни тобора кучайтирмоқда. Ўқитувчиларнинг моддий манфаатдорлиги ошмоқда.

Шунга қарамай мактабларимизда рус тили фани ўқитувчилари етишмайди. Айниқса, маҳаллий кадрлардан рус тили ўқитувчилари кам. Ўқитувчи етишмаганидан айрим мактабларда рус тилидан бошқа фан мутахассислари (!) дарс беришяпти.

Айни шу кунларда бошланғич партия ташкилоти бу масалаларга кўмаклашиш талабини область халқ маорифи бўлими ва Қарши давлат педагогика институти раҳбарлиги олдига қўймоқда.

...Давра суҳбатида район матлубот жамияти бошланғич партия ташкилотининг секретари **К. ТУРСУНОВ**, Ленин номли совхоз сут-товар фермаси цех партия ташкилоти секретари **Норхол УМИРОВА**, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти секретари **Фазилат АЛИМАРДОНОВА**, район агросаноат бирлашмаси Совети раиси ўринбосари **Холмат МУҲАММАДИЕВ**лар ҳам сўз олиб, салбий ҳодисалар — кўзбўямачилик ва ошириб ёзиш, ошна-оғайнигарчилик, хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш фактларига барҳам берилаётганлиги, ҳамма соҳада кадрлар билан ишлашда ленинча услубни қарор топтиришга ҳаракат қилинаётгани ҳақида гапирдилар.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ М. Ф. СОЛДАТОВ ШАРҲИ:

— КПСС XXVII съезди партиянинг барча сиёсий, идеологик ва ташкилотчилик фаолиятига юксак талаблар қўйди. Бугунги кунда ҳар бир партия ташкилотида ижодий муҳит, принципиал талабчанлик ва ўз-ўзини танқид руҳини ва олдинда турган муаммоларни ҳал этишнинг янги, самарали йўлларини излашни қарор топтириш, партиявий ишни тубдан қайта қуриш энг долзарб масалалардан биридир.

Бу ишда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масаласи муҳим ўрин тутади. Область партия комитети ўз ишини кадрлар масаласини планли, аниқ мақсад йўлида, раҳбар кадрларнинг келажагини ҳисобга олган ҳолда ташкил қилишга ҳаракат қилмоқда. Область шаҳар ва район партия комитетларида кадрлар резервини вужудга келтириш мақсадида янги тайинланган ходимларнинг келажагига эътибор кучайтирилмоқда. Ҳозирги пайтда область партия комитети номенклатураси резервига партия, совет ва касаба союз активлари, мутахассислар, ишчилар, сайлаб қўйилган органларнинг аъзолари киритилган.

Кадрлар танлашда ходимларнинг кучли ва заиф томонларини, нуқсонларини аниқлашда бошланғич партия ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг фикрларига алоҳида эътибор берилмоқда. Эндиликда партия йиғилишларида тасдиқланаётган характеристикаларда ходимнинг яхши фазилатлари билан бир қаторда унинг салбий жиҳатлари ҳам қайд этилмоқда. Бу соҳада Ғузор район партия комитетининг кадрлар резерви билан олиб бораётган иши қўллаб-қувватлашга ва маъқуллашга лойиқ.

Область партия комитети ҳар бир ходимни ишда, турли тадбирларда, текширишлар ўтказишда ва айрим топшириқлар бериш билан синаб кўрмоқда.

Ходимларнинг ишчанлик фазилатини ошириш мақсадида улар область партия комитети бўлимларида стажировкадан ўтказилмоқда. Область партия комитети ҳузурида партия активи мактаби ишлаб турибди. Унда партия ходимлари, шаҳар ва район партия комитетлари биринчи секретарларидан инструкторигача ҳамда бошланғич партия ташкилотининг секретарлари тасдиқланган программага мувофиқ ўқимоқда. Кўпгина шаҳар ва район партия комитетларида ҳам шундай мактаблар ташкил этилган. Уларда цех партия ташкилотларининг секретарлари, группа ташкилотчилари, маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси раислари таҳсил кўрмоқдалар. Бу тадбирлар партиявий иш мазмунини бойитишга, ишни давр талаби асосида қайта қуришга хизмат қилиши шубҳасиздир.

Бироқ областимиз партия ташкилотлари ишида ҳали камчилик ва нуқсонлар ҳам бор. Кўпгина шаҳар ва район партия комитетлари сўз билан иш бирлигини таъминлашда, танқид ва ўз-ўзини танқидда кўзланган мақсадга эриша олганлари йўқ. Жойларда ҳали ҳам кадрлар танлашда шошма-шошарлик, иш ўрнига кўпинча қоғозбозлик, мажлисбозлик фактлари учраётганлигини таъкидлаш керак.

Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари партиявий ишни КПСС XXVII съезди талаблари асосида қайта қуришлари, юксак ташкилотчилик ва талабчанлик кўрсатишлари, ўз фаолиятларига танқидий нуқтаи назардан қарамоқлари лозим.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» мухбири М. КАРОМОВ ёзиб олди.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИГА ЭЪТИБОР ВА ҒАМХЎРЛИК

Халқ ижодиёти иккинчи Бутуниттифоқ фестивали муносабати билан ўтаётган кўрик ва конкурсларда уч мингдан зиёд ҳаваскор артист иштирок этмоқда. Ўзбекистонда фестивални ўтказиш республика ташкилот комитетининг 5 сентябрда Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида шу ҳақда гапирилди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова олиб борди.

Мажлисда маданият уйлари ва саройларини республика кўрик ва конкурсларини ўтказишга тайёрлаш, ишчи, қишлоқ, студентлар коллективларида ҳаваскорлик санъатини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. Маданият-спорт комплекслари фаолиятига, ҳаваскорлик духовой оркестрлари ишини ташкил этишга катта эътибор берилди. Андижон ва Тошкент областларида, «Каршистройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасида фестиваль кўриклари ўтказилиши ҳақидаги ахборотлар тингланди.

(ЎзТАГ).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Ўзбекистон ССР, Тошкент область 605-Бўка сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатининг ваколатларини муддатидан илгари тўхтатиш тўғрисида

Ўртоқ И. Д. Соснов ўзининг депутатлик ваколатларини соқит қилиш тўғрисида шахсан ариза берганлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

«СССРда халқ депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР қонунининг 10-моддасига асосланиб, Ўзбекистон ССР, Тошкент область 605-Бўка сайлов округидан Иттифоқ Советига депутат Иван Дмитриевич **Соснов**нинг ваколатлари муддатидан илгари тўхтатилган, деб ҳисоблансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **А. ГРОМИКО.**

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.**

Москва, Кремль. 1986 йил 5 сентябрь.

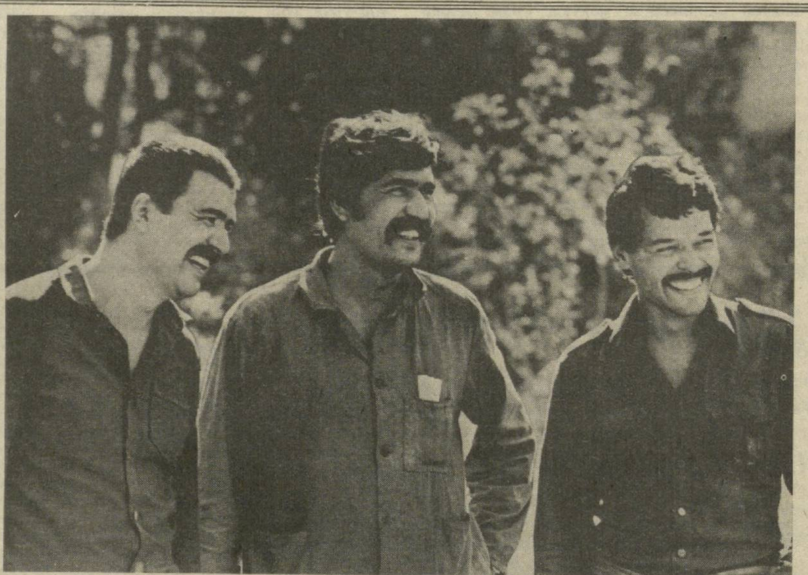

ЗАРБДОР ОҒА-ИНИЛАР

Урганч экскаватор ремонти заводида тўрт оға-ини зарбдорларча меҳнат қилишади. Машариповларнинг ҳаммаси бир бригадада ишлашади. Оғалари Зариф Машарипов бригадага раҳбарлик қилади. Тўғри, ҳозир улар уч киши: кенжалари Қуронбой Совет Армияси сафида хизмат қилмоқда.

Бригада аъзолари 1986 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун кураш иб, социалистик мусобақанинг саккиз ойлик якунларида ғолиблик қилишди.

Суратда: ака-ука пайвандчилар Юсуф, Зариф ва Эркин Машариповлар.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

АВАРИЯДАН СЎНГ

4 сентябрь куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида КПСС Марказий Комитети Пропаганда бўлими мудирининг биринчи ўринбосари А. И. Власов, КПСС Марказий Комитети раҳбарлигининг топшириғига биноан, совет ва чет эл журналистларига «Адмирал Нахимов» пароходи аварияга учраганлиги муносабати билан қутқариш ишларининг бориши тўғрисида ахборот берди.

—Маълумки, —деди у, авария 31 август куни кечаси содир бўлди. Пароходда 1234 киши: 888 пассажир ва 346 экипаж аъзоси бор эди. «Петр Васев» қуруқ юк ташийдиган кемаси билан «Адмирал Нахимов» кемаси тўқнашиб кетганида «Адмирал Нахимов» Новороссийск портидан 14—15 километр, қирғоқдан эса 3,5 километр нарида эди. Пароходга шикаст етди. Оқибатда у 7—8 минутдан кейин чўкиб кетди.

Қоронғулик, шамол кўтарилган ва денгиз нотинч бўлган оғир шароитларда турли бўлимларнинг биргаликдаги куч-ғайрати билан 836 киши қутқариб қолинди. Бу қутқарувчилар мардлиги, қаҳрамонлигининг, тез фурсатда ишларни аниқ-пухта ташкил этишнинг натижасидир. Қутқарув ишлари учун жами 60 та сузиш воситалари, 20 та вертолёт ва 80 та ғаввос жалб этилди.

31 августдан 1 сентябрга ўтар кечаси Новороссийск шаҳрига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев бошчилигидаги ҳукумат комиссияси жўнаб кетди. Унинг составида КПСС Марказий Комитети, Украина Компартияси Марказий Комитети, РСФСР Министрлар Совети, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва ВЦСПС, Краснодар ўлка партия комитети ва ўлка ижроия комитетининг вакиллари бор. Авария содир бўлган жойга СССР прокуратурасининг вакиллари ҳам келдилар.

Қидирув-қутқарув ишларининг кенг комплекси амалга оширилди. Зиён кўрганларга медицина ва моддий ёрдам кўрсатилди. Қутқарилган кишилар ўз турар жойларига жўнатилди. Уларга партия ва совет органлари зарур ёрдам бердилар.

Ҳозиргача сув остидан ҳалок бўлган 116 кишининг жасади олиб чиқилди. Партия Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ҳалок бўлганларнинг оилалари, қариндош-уруғлари ва яқин кишиларига чуқур таъзия изҳор этдилар. Ҳалок бўлганларнинг оилаларига ёрдам кўрсатиш тўғрисида ҳукумат қарори қабул қилинди.

Ҳукумат комиссияси авария сабабларини аниқлашни давом эттирмоқда. Иккала кеманинг капитанлари тергов қилинмоқда.

Мухбирларнинг саволларига жавоблар берилди.

(ТАСС).

МОСКВАДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

дунё воқеалари

ТИНЧЛИК ИНЪОМ ЭТАДИ

● **БЕРЛИН**

Совет Иттифоқининг сиёсий ва ҳарбий муҳолифликни камайтиришга, ядро аслаҳахоналарини қисқартириш ва йўқотишга, ялпи қирғин қуролини тақиқлаш ва бартараф этишга қаратилган кенг қамровли тинчлик программасини амалга ошириш Европа халқлари билан бир қаторда бутун Ер юзи халқларига ҳам тинчлик инъом этади. Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат кенгашининг раиси Эрих Хонеккер бу ерга расмий визит билан келган Бельгия Бош министри Вильфрид Мартенс билан музокаралар чоғида шундай деди.

ҚАРДОШЛАРЧА БИРДАМЛИК

4 сентябрь куни Совет Иттифоқида Чили халқининг кураши билан бирдамлик ҳафтаси бошланди. Бу тадбир Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорига биноан ўтказилмоқда.

Ҳафтанинг бошланишига бағишлаб Совет ва Чили студентларининг бирдамлик митинги бўлди. Йигит ва қизлар ҳарбий хунтанинг демократия ва социал тараққиёт йўлидаги курашчиларга қарши жабр-зулмлари ва бедодликларини ғазаб билан қораладилар ва дарҳол тўхтатилишини талаб қилдилар. Совет кишилари Пиночет режимига қарши курашаётган Чили халқи билан ҳамиша ҳамдам эканлиги митингда таъкидлаб ўтилди.

— Биз фашистлар диктатурасини ағдариб ташлаш учун оғир шароитда курашяпмиз, — деб таъкидлади Чили Компартияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг ва секретариатининг аъзоси Америко Сорриль я. — Пиночетга қарши курашчилар сафларининг бирлиги кун сайин мустаҳкамланмоқда. Миллатнинг жуда кўпчилиги қонхўр диктаторнинг ҳукмронлигига чек қўйишга, мамлакатда демократияни қайта тиклашга азму қарор берганлигини изҳор этмоқда.

Ҳафта давомида мамлакатнинг турли шаҳарларида митинглар ва бирдамлик кечалари, кинокўриклар ўтказилади, виставкалар очилади.

(ТАСС). Москва.

НАМОЙИШ ЎТКАЗИЛАДИ

● **НЬЮ-ЙОРК**

Барча турдаги ядро портлатишларни тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги Совет Иттифоқи ташаббусига қўшилайлик — 19 сентябрь куни Вашингтонда ана шундай шиор остида жамоатчиликнинг оммавий намойиши бўлади. Бу намойиш оқилона ядровий сиёсат комитети, ядро қуролларини ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйиш миллий кампанияси, АҚШ Тинчлик комитети ва бошқа урушга қарши ташкилотларнинг даъватига кўра ўтказилади.

ЖИНОЯТЧИЛАР ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

● **ДЕҲЛИ**

Исломобод режимининг авантюристик сиёсати Жанубий Осиёдаги тинчлик ва хавфсизликка жиддий таҳдид солмоқда, Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган норозилик митинги қатнашчилари Покистон маъмурларининг АҚШ ва Ғарбдаги бошқа мамлакатлар кўмагига таяниб, регионидаги давлатларнинг ички ишларига аралашувни кучайтириш, бу мамлакатлар мустақиллиги ва территориал бутунлигига таҳдид қилишга уринишлари ҳақида гапирдилар. Вашингтон Ҳиндистоннинг территориал бутунлигига ва республика халқининг бирлигига раҳна солаётган Сикх экстремистларининг жиноятларини қўллаб-қувватлаётган Покистон маъмурларига очиқдан-очиқ далда бермоқда.

(ТАСС).

ЯДРО СИНОВЛАРИНИ ТЎХТАТИШГА БАҒИШЛАНГАН МУЗОКАРАЛАРНИНГ ИККИНЧИ ДАВРАСИ БОШЛАНДИ

ЖЕНЕВА, 4 сентябрь (ТАСС). Бу ерда ядро қуроли синовларини тўхтатиш проблемасига бағишланган Совет — Америка музокараларининг иккинчи давраси бошланди. Музокаралар контрол қилиш ва ядро синовларидан батамом воз кечиш йўлларини аниқлаш масалаларининг бутун доирасини ўз ичига олади. Совет делегациясига СССР Атом энергиясидан фойдаланиш давлат комитетининг раиси А. М. Петросьянц, Америка делегациясига қурол-яроғлар устидан контроллик ва қуролсизланиш агентлиги директорининг ёрдамчиси Роберт Баркер бошчилик қилмоқдалар.

Музокараларнинг биринчи давраси шу йил 25 июлдан 1 августгача Женевада бўлиб ўтган эди.

НИГЕРИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ХАРАРЕ. Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш учун, қуролланиш пойгасига қарши курашда қўшилмаслик ҳаракати муҳим роль ўйнайди, деди бу ердаги матбуот конференциясида Нигерия президенти Иброҳим Бабангида. Нигерия, деб таъкидлади у, ҳамма жойлардаги, шу жумладан, Африка қитъасидаги можаролар тинч йўл билан бартараф этилиши тарафдоридир. Шу муносабат билан давлат бошлиғи Чад территориясидаги француз қўшинлари тезроқ олиб чиқиб кетилиши ва мамлакатга ўз тақдирини ўзи ҳал этиш ҳуқуқи берилиши кераклигини айтди.

Президент Африка жанубидаги аҳволга тўхталиб, халқаро ҳамжамият ЖАРдаги ирқчи режимга нисбатан ҳар томонлама иқтисодий жазо чоралари жорий қилиши зарурлигини уқтириб ўтди. Башарти Претория «фронт ёқаси» давлатларига қарши жавоб ҳаракатлари қиладиган бўлса, Нигерия уларга зарур моддий ёрдам беради, деди у. Бизнинг мамлакатимиз регионидаги миллий озодлик ҳаракатларини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади.

(ТАСС).

АБДУЛ ВАЛИХОН ЖИРҒАДА НУТҚ СЎЗЛАДИ

КОБУЛ. Покистон оппозицион Халқ миллий партиясининг раиси Абдул Валихон турли қабилалар оқсоқоллари ва вакилларининг Афғонистон пойтахтида бўлиб ўтган жирғасида гапириб, афғон халқи, АДР раҳбарлари тинчлик иштиёқида эканига аминман, деди. Афғонистон Халқ Демократик партияси ва АДР ҳукуматининг ҳамма баёнотлари ва ҳужжатларида Афғонистон теварагидаги вазият музокаралар олиб бориш йўли билан бартараф этилмоғи кераклиги таъкидланади, деди у. Женевадаги музокараларда Афғонистон тутган позиция унинг масалани сиёсий йўл билан бартараф этиш иштиёқида эканлигига янада кўпроқ ишонтиради.

Абдул Валихон Америка империализми ва Покистон ҳарбий режимини Афғонистонга қарши эълон қилинмаган урушни давом эттириб, унинг ички ишларига аралашишда айблади. У барча алданган афғонларга мурожаат этиб, ватанга қайтиб келиш ва Апрель инқилоби ишига ўз ҳиссасини қўшишга даъват этди.

(ТАСС).

АМАЛДАГИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ: ТОЖИКИСТОН ВА ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ ҚАРДОШЛИК МУСОБАҚАСИ

ПОМИР ЭТАКЛАРИДА— МЕҲНАТ ҚЎШИҒИ

Бундан бир неча кун аввал республикамиз ўзаро текшириш бригадаси аъзолари мусобақадош Тожикистон ССР пахта далаларида бўлишди. Улар қардош пахтакорлар-у чорвадорлар амалга ошираётган ишлар билан танишдилар.

Помирни «дунё томи» деб бежиз айтишмаган. Унинг нақадар улуғвор ва пурвиқорлигини юксакликдан туриб ҳам ҳис этиш мумкин. Қизғишранг тоғ чўққилари тўққиз минг метр баландликда учаётган самолёт иллюминаторларидан яққол кўринади. Бир-бирига суянган оқ «телпак»ли қоялар, мағрур ва вазмин.

«Самолётимиз бир неча минутдан сўнг Тожикистон ССРнинг пойтахти — Душанбе шаҳрига қўнади».

Стюардессанинг ахборотидан сўнг йўловчилар яна иллюминаторлардан ташқарини интиқ кузата бошлашди. «Пўлат қуш» булутлар пардасини ёриб пастлай борди. Кўз ўнгимизда ям-яшил воҳа: даралар бағридан шарқираб оқаётган сойлар, яшнаётган боғ-роғлар, экинзорлар, сўлим қишлоқлар...

— Тавба! Бир парча бўш ер кўринмайди-я, — ҳайратланди ҳамроҳимиз — ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бири.

— Ҳа, — деди кимдир унинг гапини маъқуллаб, — тожик биродарларимиз ер қадрини яхши билишади. Заминга муҳаббат бу!

... 1946 йили Ленин номли колхоз аъзолари Мирзаали Ҳосилотнинг ўғлини ўзларига раис этиб сайлашди. Тўғри, иккиланувчилар ҳам бўлди: «Ёш, ўзи шундоғам зўрға судралиб келаётган хўжаликни ўтирғизиб қўяди», — дейишди. Асқарали ўшанда 24 ёшда эди. Район комсомол комитетининг секретари, район партия комитетининг инструктори бўлиб ишлаган Асқарали Мирзаевга ҳар ҳолда кўпчилик овоз берди. Унга ишонишди, унинг изидан боришди.

Хўжалик аста-секин оёққа турди, ҳосилдорлик ошиб, колхознинг ҳам, колхозчиларнинг ҳам ҳамёни «қаппайиб» қолди. Турмушларига файз, қишлоқларига кўрк кирди.

Тадбиркор раиснинг ғалати одати бор. Пахта илмига оид газетада ўқиган, радиода эшитган, телевизорда кўрган барча янгиликларини ўз хўжалигига жорий қилишга киришади. Ҳисоб-китобга ўч эмасми, ҳар бир илғор тажрибани жорий этиш йўлларини иқтисодий жиҳатдан дарров чамалаб чиқади. Колхозга, одамларга фойдаси борлигига ишонч ҳосил қилгач зудлик билан унга ёпишади.

Ҳозир колхоз территориясида 8 та ўрта мактаб, 4 та боғча, 11 та новвойхона, 2 та ошхона, 11 та чойхона, клуб ишлаб турибди. 120 километр йўл асфальтланган. Ҳамма участка водопроводлаштирилди.

Мана, қирқ йилдирки, у ҳамон хўжаликка дарғалик қилмоқда. Эндиликда кўплар пахта илмини ўрганиш учун у бошлиқ хўжаликка келишади. Уста пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тожикистон ССР Олий Совети депутати Асқарали Мирзаев Турсунзода районида кўплаб шогирдлар етиштирди. Шу колхознинг ўзидангина ўн битта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони етишиб чиққанлиги фикримизнинг исботидир. Қаҳрамонлар колхози бу йил 37 центнерлик маррани кўзламоқда. Дуркун ғўзалардаги шода-шода бўлиқ кўсаклар бугун уларнинг ўз сўзлари устидан чиқишларига шоҳидлик бериб турибди.

Тожикистон — уста пахтакорлар диёри. Турсунзода районидаги «Коммунизм» колхозидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори Ширин Одинаев, Хўжанд районидаги Ўринхўжаев номли колхоздан Додажон Тоҳиров, Қумсангир районидаги Жданов номли колхоздан Мингтўра Бўтаев каби миришкорлар ўтган беш йилликда юқори ҳосил усталари сафига қўшилдилар.

— Баҳорнинг охирида бўлиб ўтган жалалар минглаб гектар пахтазорни, сабзавот ва полиз пайкалларини ювиб кетди. Баъзи жойларда чигитни 2-3 мартадан қайта экишга тўғри келди.—дейди Тожикистон ССР Давлат агросаноат комитети колхозлар бошқармасининг бошлиғи Амин Одинаев. Қайта экилган пайкалларни бориб кўрдик. Сувга тўйинган ғўзалар қуёшдан нур эмиб, ердан куч олиб, кунда бир яшнаяпти. Ҳар бир тупда ларзон-ларзон кўсаклар. Булар тожик деҳқони табиий офатга ўзининг чуқур билими ва тажрибасини қарши қўйиб, парваришни тобора жадаллаштираётганлигидан, экин майдонларида меҳнатгина эмас, чинакам кураш бораётганлигидан яққол дарак.

Қардош тожикистонлик чорвадорларнинг моллар маҳсулдорлигини ошириш борасидаги ишлари ҳам диққатга сазовор. Республикада, айниқса, тармоқнинг мустаҳкам озуқа базасини яратишга жиддий аҳамият бериляпти. Озуқабоп экин майдонлари кенгаймоқда. Ҳисор районидаги Фрунзе номли хўжаликлараро корхонада, Коммунистик районидаги Куйбишев номли совхоз-техникумда, Конибодом районидаги «Ленинград» колхозида чорвачиликни интенсив ривожлантириш соҳасида қимматли тажрибалар тўпланган. Кўпгина хўжаликларда озуқабоп экинлардан икки мартадан ҳосил олишга эришилмоқда, суғориладиган ерлардан оқилона фойдаланилаётир.

Ленин районидаги «Победа» колхозида ана шундай ўзаро фойдали мулоқотлардан бири бўлиб ўтди. Хўжаликнинг пешқадам бригадаси бошлиғи Абдулҳайит Жобиров ҳамроҳи — Сирдарё область Ворошилов районидаги М. Горький номли колхоз бригада бошлиғи Қулберди Шўхбердиевга ўз даласини кўрсатди. Бир чеккаси қирга туташиб кетган пайкал бошига келишгач, Абдулҳайит ака бир воқеани ҳикоя қилиб берди.

— Мана, шу ерга чигитни уч марта қайта экишга тўғри келди, — дея ҳиёл ҳаяжонланган оҳангда сўз бошлади у. — Айниқса, кейинги жала далаларимизга катта зарар етказди. Ўша куни қош қорайганда ҳавонинг авзойи бирдан ўзгариб қолди. Аввалига бунга унчалик парво қилмадик. Ўзингиз биласиз, тоғ шароитида ҳаво тез-тез ўзгариб туради. Бир вақт қаттиқ шамол кўтарилиб, жала бошланди. Эндигина ётувдим. Ёмғир шамол таъсирида ёнлаб, тўғри деразага урарди. Дов-дарахтлар қарсиллаб синиб, ҳовлига қаердандир шифер отилиб тушди.

Шу вақтда уй-жой эсга келармиди? Тўппа-тўғри далага югурдим. Йўл-йўлакай тўлиб-тошиб оқаётган ариқларни кўриб юрагим увишиб борарди. Ҳавотир олганимча бор экан. Ғўзалари эндигина барг ёзаётган мана шу пайкалга келганимда, аҳволни кўриб, кўзимдан ёш чиқиб кетди. Бутун далани сув босган эди!

Нима қилишни билмай тургандим, бир пайт ён атрофимда фонус кўтарган кишиларнинг шарпаси кўринди. Кўнглим ёришди. Сал ўтмай далада одамлар ғимирлаб қолишди. Табиий офат билан кураш бошланди. Шуниси қувончлики, далада сув кечиб юрганларнинг ҳаммаси ҳам колхозимизда ишламасди. Жалани кўриб, қишлоқнинг бутун аҳолиси, кексаю-ёш далага отланибди. Ҳамқишлоқларим эл иши учун ўз ҳаловатидан кечажакларини кўриб қувониб кетдим.

— Ҳа, тоғликлар мард, меҳнатсевар бўлишади, — дея уни қувватлади Қулберди ака.

Улар ғўза пайкаллари оралаб узоқ кезишди. Маслаҳатлашишди, баҳслашишди, ҳосилни чамалашди. Ниҳоят бир қарорга келишди:

— Қирқ бешдан! — деди Абдулҳайит Жобиров.

— Биз ҳам! — деди сирдарёлик Қулберди Шўхбердиев. — Ҳосилнинг 90 процентини машинада терамиз.

— Айтганингизни берсин, биродари азиз!

— Сизга ҳам!

Меҳнатда тобланган чайир қўллар маҳкам жипслашди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Киров районидаги С. М. Киров номли совхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собиржон Холиқов бошлиқ бригадаси Тожикистон ССР Конибодом районидаги «Москва» колхозининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Абдусамат Жўраев бошлиқ коллектив аъзолари билан мусобақадош. Ҳам ўргатиб, ҳам ўрганиш туфайли ўтган йили иккала бригада гектаридан 40—41 центнердан ҳосил етиштирди. Мусобақадошлар бу йил 45 центнерлик маррани кўзлашмоқда.

СУРАТДА: С. Холиқов (ўнгда) мусобақадоши А. Жўраев ва унинг ҳамроҳлари билан биргаликда ўз даласидаги ҳосилни чамалаб кўрмоқда.

Б. Юсупов, Ш. Алимов фотоси (ЎзТАГ).

ЮҚОРИ СОРТ БИЛАН

● Паркент районидаги илғор хўжаликлар давлатга мева топшириш суръатларини кун сайин оширмоқдалар. Жумладан, «Навбаҳор» совхози боғбонлари янги ўзлаштирилган лалми ерлардан белгиланган 50 тонна ўрнига 60 тонна мева ҳосили олиб, бу соҳадаги планни районда биринчи бажардилар.

Маррага иккинчи бўлиб келган «Бўстон» совхози коллективи ҳам 200 тонна ўрнига 207 тонна мева етиштириб, йиллик топшириқни адо этди. Маҳсулотнинг асосий қисми биринчи сортга қабул қилинди.

Ҳар икки хўжаликда давлатга мева сотиш давом этмоқда.

НАВБАТ— МАЖБУРИЯТГА

● Калинин районидаги «Хасково» совхози чорвадорлари давлатга гўшт топшириш йиллик планини бажардилар. Жами 30 тонна гўшт етиштирилди. Бу — белгиланганига нисбатан беш тонна кўпдир. Бўрдоқига боқилиб, гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни қарийб 400 килограммни ташкил этди.

Хўжалик чорвадорлари айни кунларда социалистик мажбурият ҳисобига маҳсулот жўнатмоқдалар.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Зафар сатрлари

Фарғона область Киров районидаги «Партия XX съезди» совхози паррандабоқарлари давлатга тухум сотиш йиллик планларини муваффақиятли адо этдилар. Давлатга 142 минг ўрнига 144 минг дона тухум етказиб бердилар.

Шунингдек, райондаги «Партия XXVI съезди» совхози ва «Искра» колхози ҳам тухум тайёрлаш йиллик планларини бажарганликлари ҳақидаги рапортга имзо чекдилар.

С. НИШОНБОЕВ.

* * *

Мамлакат озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилган Чортоқ райони дала меҳнаткашлари картошка тайёрлаш планларини шараф билан уддаладилар. Қўлга киритилган муваффақиятда «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» «Ленинизм», «Комсомолобод» ва Мичурин номли совхозларнинг қўшган ҳиссалари катта бўлди. Район давлатга пландаги 2010 тонна ўрнига 2100 тонна картошка етказиб берди.

Картошка тайёрлаш ва давлатга сотиш қизғин давом этмоқда.

О. ТУРСУНОВ

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасидан руҳланиб меҳнат қилаётган Ворошилов райони паррандабоқарлари зафар кучдилар. Тухум сотиш юзасидан зиммага олинган 9 ойлик план муддатидан аввал бажарилди. Шу кунга қадар давлатга 1 миллиондан ортиқ тухум етказиб берилди. Бу планда кўзда тутилганидан 2 минг дона кўп.

Эришилган муваффақиятда Карл Маркс номли, «Қизил Октябрь» колхозлари ҳамда «Социализм», «Гулистон» совхозлари коллективларининг баракали улушлари бор.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

* * *

Шунингдек, редакцияга самарқандлик В. Жўраев, В. Мамадалиев, андижонлик М. Абдуқодиров, фарғоналик М. Давронов, сирдарёлик А. Жомахмедов, сурхондарёлик Т. Шарипов, Н. Муҳаммадиев, қашқадарёлик Ч. Латипов, наманганлик А. Қаюмов, М. Қорабоев ўртоқлар ҳам қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар ҳақида хат-хабарлар йўллашган.

МАШИНА ТЕРИМИ—ИШИМИЗ УНУМИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ деҳқонлари ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида давлатга камида 5 миллион 730 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган. Шунинг 3,5 миллион тоннасини машиналар ёрдамида териб олиш мўлжалланмоқда. Айни кунларда далаларда ҳосил тўплаш ишлари давом эттирилиши билан бир қаторда йиғим-теримга ҳам қизғин ҳозирлик кўрилаётир. Машина теримини муваффақиятли ўтказиш — техника воситаларини ҳамда далаларни мавсумга тўла тайёрлашга боғлиқ. Бу ишда агрегатларнинг унумли ишлашини таъминловчи дефолиацияни ўз вақтида сифатли ўтказиш катта аҳамиятга эга. **Бу йил икки миллион гектардан зиёд пахта майдонининг 1 миллион 530 минг гектарида дефолиация ўтказилиши керак. Бир миллион гектар ерда эса бу муҳим тадбир ер усти аппаратлари ёрдамида бажарилади.**

Ўтган йиллар тажрибасининг кўрсатишича, ғўза барги тез ва сифатли тўкилиши таъминланган областлар, районлар ва хўжаликларда техника воситаларидан самарали фойдаланилди ва етиштирилган ҳосил ўз вақтида тўла йиғиб олинди. Аммо қатор областларда дефолиацияни ўтказиш атайлаб чўзиб юборилди ва аввал бошданоқ асосий эътибор қўл теримига қаратилди.

Ўтган йили Тошкент области деҳқонлари дефолиация планини 15 сентябрда бажардилар. Сирдарё ва Жиззах областларида эса бу борадаги план 20 сентябрда адо этилиб, машиналар учун кенг иш фронти яратилди. Шу билан бирга Фарғона областида 15 сентябрга келиб 6,8 минг гектар ерда, яъни планнинг 6,8 процентини миқдорида, 20 сентябрда 29,3 минг гектар ерда ёки планнинг 27 процентини миқдорида дефолиация ўтказилди. Муҳим тадбир 29 сентябрда якунланди. Ишнинг кечикиб бажарилиши эса йиғим-теримни механизациялашга жиддий таъсир этди. Бухоро, Андижон, Навоий областлари хўжаликларида дефолиация асоссиз чўзиб юборилди.

Тошкент ва Сирдарё областлари пахтакорларининг 1985 йилги тажрибаси дефолиацияни ўз вақтида сифатли ўтказиш билангина машина теримини муваффақиятли тугаллаш, пахта тайёрлаш йиллик планларини қисқа муддатларда бажариш мумкинлигини яна бир бор тасдиқлади.

Айрим районлар, хўжаликлар, ҳатто областларнинг раҳбарлари техника тараққиёти ролига етарли баҳо беришмаяпти. Улар эскичасига ҳаракат қилишмоқда, қишлоқ аҳолисинигина эмас, балки ўқувчилар ва студентларни, район, шаҳар саноат корхоналари ишчиларини ҳосил йиғим-теримига жалб қилишни катта муваффақият деб баҳолашни хуш кўришади. Шу билан бирга минглаб пахта териш машиналари иш фронти йўқлиги туфайли «қантариб» қўйилмоқда. Ахир, уларни ремонт қилишга қанчадан-қанча давлат маблағлари сарфланган-ку?! Масалан, 1985 йилда йиғим-теримнинг долзарб дамлари бўлган октябрь ойида Бухоро областидаги мавжуд 3916 та «зангори кема»нинг 1036 таси ёки 26,4 проценти ишлатилди. Ҳар бир агрегатнинг ўртача кунлик иш унуми 1,2 тоннани ташкил этди. Фарғона области хўжаликларида 2206 та машинанинг 46,7 проценти ҳаракат қилди. Далаларда эса 220 минг киши қўлда пахта терди.

Шу йил 22 августда Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетида бўлиб ўтган республика ишлаб чиқариш кенгашининг таҳлили Қашқадарё, Навоий, Сурхондарё областлари хўжаликларида ғўзани дефолиация қиладиган самолётларни қабул қилиш учун қишлоқ хўжалик аэродромларини тайёрлаш, уларни юксак унум билан ишлаши учун моддий-техника базасини яратиш ишлари секинлик билан олиб борилаётганлигини кўрсатди.

ЎТГАН йиллардаги нуқсонларни такрорламаслик учун ҳозирданоқ ишни тубдан қайта қуриш, машина теримига муносабатни ўзгартириш керак. Ана шунда дефолиацияни вақтида, сифатли ўтказишга имкон туғилади. Ҳосил кечки, деб баҳона қидириш керак эмас. Бу — машина теримини барбод бериши мумкин. Чунки республикамиз далаларидаги ғўзаларнинг ярмидан кўпроғи нормал ривожланмоқда.

Маълумки, пахта териш машиналарининг самарадорлиги ғўза дефолиацияси сифатига кўп жиҳатдан боғлиқ. Ғўзага ўз вақтида, сифатли химиявий препаратлар сепилганда баргларни тўла тўкилишини таъминлабгина қолмай, кўсакларнинг очилиши ҳам тезлашади. Шундай қилиб, ҳосилни тез ва соз териб олиш учун қулай имкониятлар яратилади. **Машиналар ёрдамида биринчи теримни кўсакларнинг камида 70—80 процентини очилганда, баргларнинг камида 75 проценти тўкилганда бошлаш тавсия этилади.** Шундай қилинса, машиналарнинг самарали ишлашига имконият яратилибгина қолмай, биринчи сорт хом ашёнинг кўпайишига ҳам эришилади. Бу — машина терими ҳажмида юқори сифатли пахта салмоғини оширишга имкон беради.

1986 йил ўзининг об-ҳаво шароитларига кўра ўтган йиллардан фарқ қилади. Баҳорда ёғингарчиликнинг кам бўлиши ва экишдан кейин ҳаво ҳароратининг паст келиши чигитни ернинг табиий намига тўла униб чиқишини қийинлаштирди. Айрим пайкалларда тўла кўчат олиш учун чигит икки, ҳатто уч мартаба қайта экилди, чигит суви берилди. Ҳар бир сувдан кейин янги ниҳоллар униб чиқди. Шундай қилиб, бир даланинг ўзида ривожланиши турлича кўчатлар пайдо бўлди.

Ғўзалар фойдали ҳарорат йиғиндисини ололмаганлиги туфайли уларда дастлабки кўсакларнинг очилиши кўп йиллик ўртача кўрсаткичдан бир ҳафта кечикаётгани кузатилди. Буларнинг ҳаммаси дефолиацияни ўсимликларнинг етилишини ҳисобга олиб, табақалаштирилган ҳолда ўтказишни тақозо қилмоқда.

Дефолиациядан олдин ҳар бир пайкал хўжалик мутахассислари томонидан диққат билан кузатиб чиқилмоғи лозим. Дефолиация қилиш пайтигача ҳар бир картадаги ўсимликнинг биологик ҳолатини, албатта, аниқ ҳисобга олиб, бу муҳим тадбирнинг қатъий ва табақалаштирилган графиклари ишлаб чиқилмоғи даркор. Ўрта толали нав ғўзада 35—40 процент, ингичка толали нав ғўзада эса 50 процент кўсак очилганда дефолиация ўтказиш энг мақбул муддат ҳисобланади.

ДЕФОЛИАНТЛАРНИНГ ўсимликка самарали таъсир этиши асосан ҳаво ҳароратига боғлиқлигини унутмаслик керак. Ҳарорат қанча юқори бўлса, препарат баргларга шунча тез таъсир этади. Дефолиантлар ҳарорат 17—18 даражадан юқори бўлганда сепилса, яхши самара беради. Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг маълумотларига кўра бу йил ўртача бир кеча-кундузлик ҳарорат марказий областларда 23—26 сентябрда, жанубий областларда 30 сентябрь ва 8 октябрь оралиғида 17 градусдан, Қорақалпоғистон АССРда 17—21 градусдан паст бўлиши кутилмоқда. Сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигида ҳарорат пасаяди, учинчи ўн кунлигида кўтарилади. Агар ҳаво ҳарорати 17 градусдан паст бўлса, препаратларни сарфлаш нормасини 15—20 процент ошириш керак.

Дефолиантларнинг таъсир этиш самараси препаратларнинг дозасига кўп жиҳатдан боғлиқ. Бу йилги шароитда ишлов бериш муддатлари ва ўсимликнинг қандай ривожланганлигини ҳисобга олган ҳолда ҳар гектар ерга хлорат — хлорид—кальцийдан — 20—25—28 килограмм дозада, хлорат магнийни эса 8—10—12—14 килограмм дозада сепиш тавсия этилади.

Ғўзаларни бутифос билан дефолиация қилишга рухсат берилган районларда заҳарли химикатлар билан ишлашнинг ҳамма санитария-гигиена қоидалари ва техника хавфсизлигига қатъий риоя қилиш лозим.

Дефолиантлар ғўзанинг турли навларига, айниқса, ингичка толали навларга турлича таъсир этади. Ингичка толали навлар ичида «Ашхобод-25» ва «Термиз-14» навлари препаратларга анча таъсирчандир. Бу нав ғўзаларни дефолиация қилиш учун «С-6037» навига қараганда 20—25 процент кам химикат сарфланса бўлади.

Препаратлар дозасини қисқартириш кутилган самарани бермаслигини ва улар ўсимлик баргларининг тўкилишига олиб келадиган даражада таъсир этмаслигини эътибордан қочирмаслик керак. Химикатлар дозасини ошириш эса, ғўза баргларининг жуда тез қуриб қолишига сабаб бўлади. Бунда барглар қурийди, аммо тўкилмайди.

Ҳар гектар ерга сарфланадиган препарат дозасини аниқ белгилаш учун, кейинчалик ишлатиладиган суюқликни олишнинг асосий манбаи — аралашма тайёрлашда хлорат — хлорид кальций ва хлорат магнийдан тўғри фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга.

Хлорат магнийнинг ўсимликка қаттиқ таъсир этиши натижасида ҳосил йўқотилишининг олдини олиш учун дефолиант дозаси, ишлатиладиган суюқлик тайёрлаш методикаси ва ҳар гектар ердаги ўсимликка сарфланадиган препарат нормасига қатъий риоя этиш тавсия этилади. **Аҳоли пунктларига яқин жойлашган далаларда дефолиацияни албатта ер усти аппаратлари ёрдамида ўтказиш ва заҳари камроқ препаратлардан фойдаланиш лозим.**

Ишлов бериш чоғида самолётлардан фойдаланилганда юқори самарадорликни таъминлаш учун учиш баландлиги 5 метрдан ортиқ бўлмаслиги ва дефолиантлар туридан қатъи назар, ишлатиладиган суюқлик сарфи гектар бошига 100 литр бўлиши керак. Шундай қилинганда, ҳаво тўлқини туфайли дефолиантлар ўсимликнинг ҳамма ярусдаги баргларига тушиши таъминланади. Натижада қайта дефолиация ўтказишга ҳожат қолмайди. Дефолиация чоғида ҳамма самолётдан ўсимликка дори бир текис пуркалиши учун сигнал берувчилар ишига алоҳида эътибор бериш лозим. Сигналчилар бу муҳим ишга олдиндан ўқитилган бўлиши керак.

Дефолиациянинг сифати тупроқдаги нам ва ўсимликнинг ўзидаги сувнинг миқдорига боғлиқ. Агар нам етарли бўлмаса, дефолиациядан олдин тупроқда 65 процент намликни таъминлаш учун далаларни енгил суғориш тавсия этилади. Бу тадбир химикатларнинг таъсир самарасини оширади.

Дефолиантларнинг самараси далаларда бегона ўтларнинг кўп, камлигига ҳам боғлиқ. Агар пайкалларда бегона ўтлар бўлса, ишлов олдидан тезда уларни йўқотиш керак.

Агар у ёки бу сабабларга кўра дефолиациядан сўнг барглар тўкилмаса 6—7 кун ўтгач, ғўзага қайта химикат сепиш мақсадга мувофиқдир. Биринчи ишлов чоғида хлорат кальцийдан фойдаланилган бўлса, қайта дефолиация қилинганда хлорат магний сепиш керак.

Дефолиантларнинг самарадорлиги уни куннинг қайси вақтида ўтказишга ҳам боғлиқ. Уни эрта тонгда бошлаб, ҳарорат 30 градусгача кўтарилгунча тугаллаш керак.

Ишлов беришни кечқурун, ҳарорат пасайгач, соат 5—6 ларда давом эттириш лозим. Баъзан ҳаво ҳарорати 30 градусдан паст бўлса, дефолиацияни кун бўйи ўтказиш мумкин. Химикат сепишни кучли шамол бўлиб турганда бажариш тавсия этилмайди.

Авиация ёрдамида дефолиация қилишда санитария-гигиена қоидаларига амал қилинишига алоҳида эътибор бериш даркор. **Ҳар бир қишлоқ хўжалик аэродромида медицина ходими, керакли дори-дармонлар ва биринчи медицина ёрдами кўрсатишда керак бўладиган барча зарур нарсалар бўлиши лозим. Дефолиацияга жалб этилган ҳамма кишилар мунтазам медицина кўригидан ўтиб туришлари, душ қабул қилишлари, сут маҳсулотлари ва одам организмига заҳарли химикатлар таъсирини камайтирадиган бошқа истеъмол маҳсулотлари билан таъминланмоқлари керак.**

БУ МУҲИМ тадбирни ўз вақтида сифатли бажариш учун Давлат агросаноат комитети ва сельхозхимия мутахассислари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари етарли миқдордаги дефолиантларни керакли жойларга келтирилишини таъминламоқлари, қишлоқ хўжалик аэродромларини, ер усти аппаратлари, ишлатиладиган ва суюқлик тайёрланадиган идишларни тахт қилиб қўймоқлари лозим.

Тавсиялар Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети, «Узсельхозхимия» республика илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари ва «Союзхлопок» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси олимлари томонидан тайёрланган.

СИФАТЛИ ДЕФОЛИАЦИЯ— САМАРАДОРЛИК ГАРОВИ

Мутахассислар маслаҳати

КОМПЛЕКС ТАЙЁР

Чорвачилик фермаларини механизациялаш — давр талаби. Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозида бунга жиддий эътибор берилмоқда. Совхоз чорвадорлари областдаги «Промжилстрой» трестининг 15-кўчма механизациялашган колоннаси қурувчиларидан яқинда яна бир комплексни қабул қилиб олишди. Бу — хўжаликдаги тўртинчи чорвачилик комплекси.

Бунёдкорлар объектни муддатидан беш ой илгари фойдаланишга топшириб, 1 миллион 538 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Биноларга 120 минг сўмлик замонавий асбоб-ускуналар ва механизмлар ўрнатилди. Буларнинг ҳаммаси кўпгина иш жараёнларида қўл меҳнати даражасини камайтириб, молларни озиқлантириш, суғориш, соғиш ва улар учун озуқа майдалаш, чиқиндиларни тозалаш сингари юмушлар ижросини енгиллаштиради.

Комплексда чорвадорларнинг яхши дам олишлари, унумли меҳнат қилишлари учун зарур шарт-шароитлар яратилди.

Ж. ЮСУПОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ НАЗОРАТДА

«БУНДАЙ МАҲСУЛОТЛАРДАН КИМГА ФОЙДА»

Шундай сарлавҳа остида босилган (газетанинг 1986 йил 10 апрель сони) танқидий мақолада Қарши қурилиш материаллари ва уйсозлик комбинатларида, шунингдек, Қарши тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида, Шаҳрисабз пиллакашлик, «Ҳужум» ҳамда Чироқчи район бадиий гилам тўқиш фабрикаларида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги, меҳнат ва технологик интизом бўшашиб кетганлиги, механизм ва ускуналардан етарли фойдаланилмаётганлиги каби камчиликлар очиб ташланган эди.

Ушбу мақола юзасидан редакция Ўзбекистон ССР Маҳаллий, Енгил, Бинокорлик материаллари саноати министрликларидан расмий жавоблар олди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАҲАЛЛИЙ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ:

— Мақолада мазкур корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқариш сифати паст эканлиги тўғри кўрсатилган. Эндиликда ана шу корхоналарнинг камчиликларини бартараф этиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилди. Жумладан, техник назорат хизмати мутахассислар билан мустаҳкамланди. Чироқчи касаначилик фабрикасига 56 та янги замонавий тикувчилик жиҳози ажратилди. Шаҳрисабздаги «Ҳужум» фабрикасини техник жиҳатдан қайта қуроллантириш ишлари бошлаб юборилди.

Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўйган айбдорлар жазоландилар. Чироқчи касаначилик фабрикаси директори Аҳмедовга қаттиқ виговор берилди, Қашқадарё область Совети ижроия комитетининг маҳаллий саноат бошқармаси бош инженери Х. Комиловга виговор, ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи В. Тюринага қаттиқ виговор эълон қилинди.

Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилишига йўл қўйганлиги учун «Ҳужум» фабрикаси бош инженери Т. Ражабовга виговор берилди ва унга бир ойлик маоши миқдорида начёт ёзилди. Етказилган зарар бракка йўл қўйган шахслардан ундириб олинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ: Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўйганликлари учун Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикаси директори ва техник назорат бўлими бошлиғи моддий жавобгарликка тортилдилар. (РЕДАКЦИЯДАН: министрлик ўз жавобида негадир бу шахсларнинг исм-шарифларини конкрет келтиришни эп кўрмабди!) Фабрикада сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришнинг олдини олиш мақсадида аниқ инженерлик тадбирлари тузилди.

Ўн иккинчи беш йилликда «Ўзбектекстильмаш» бирлашмасида янги замонавий пилла ўраш автоматини ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Бундан автоматлар ишлаб чиқарила бошлангач, фабрикани техник жиҳатдан қайта жиҳозлашга киришилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ: Қарши қурилиш материаллари комбинати ишидаги жиддий нуқсонлар тўғрисидаги фактлар тўғри. Сифатсиз ғишт ишлаб чиқаришга ва бошқа камчиликларга йўл қўйганлиги учун комбинат директори И. Бердиев лавозимидан бўшатилди. Корхонада бир қатор тадбирлар амалга оширилди. 19-қурилиш трестига марказлашган ҳолда ғишт етказиб бериш йўлга қўйилди.

1987 йилда реконструкциялаш ишлари бажарилади. Ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўрилаётир.

РЕДАКЦИЯДАН:

Афсуски, «Бундай маҳсулотдан кимга фойда?» сарлавҳали танқидий мақолага бир неча бор эслатма юборилишига қарамай Қашқадарё область Совети ижроия комитетидан расмий жавоб олингани йўқ. Редакция бу ташкилотдан кўрилган чора-тадбирлар тўғрисида аниқ жавоб кутади.

Бундан ташқари газетанинг шу йил 22 март сонида «Картошка — иккинчи нон» сарлавҳали проблематик мақола босилганди. Бироқ Тошкент область Совети ижроия комитети «Эслатма»ларга қарамай жавоб бериш муддатини ҳамон чўзиб келаётганлигини қандай тушуниш мумкин?!

БЕРНУЛЛИ ЖАМИЯТИНИНГ УМУМЖАҲОН КОНГРЕССИ ОЛДИДАН

ИЛМИЙ АНЖУМАН

8 — 14 сентябрда Тошкентда Бернулли номидаги математик статистика ва эҳтимоллар назарияси жамиятининг биринчи умумжаҳон конгресси ўтказилади.

Бу жамият Халқаро статистика институти бўлимларидан бири бўлиб, унга жаҳоннинг олтмишдан ортиқ мамлакат олимлари аъзо. Жумладан Совет Иттифоқи олимларидан ҳам бунга аъзолар бор. Жамият математиканинг муҳим бўғини — математик статистика ва эҳтимоллар назариясини ривожлантиришга самарали кўмаклашиб келмоқда. Бу иш жамият ташаббуси ва бевосита раҳбарлигида халқаро конференциялар уюштириш, илмий тадбирларни пул билан таъминлаш, математиканинг шу соҳасига оид асарларни нашр этишга кўмаклашиш йўли билан амалга оширилмоқда.

BERNOULLI (Ω,ℱ,P) SOCIETY ISI

Бернуллилар авлоди жаҳон илм-фанига, маданиятига баракали ҳисса қўшди. Бу оилада етишиб чиққан ўн бир олимнинг ҳаммаси фанда ўзига хос из қолдирган. Уларнинг асосий илмий фаолияти Базель шаҳри ва унинг университети билан боғлиқ. Эҳтимоллар назариясига асос солган, унинг фан сифатида шаклланишига баракали ҳисса қўшган олим Яков Бернулли эди. У 1685 йилда эҳтимоллар назариясининг биринчи лимит теоремаси — катта сонлар қонунини исботлаб берди. Мазкур теорема эҳтимоллар назарияси татбиқларида катта роль ўйнайди.

Унинг укаси Иоганн Бернулли ҳам етук математик эди. Иоганнинг ўғли Даниил ота ва амакисига тортди — математика соҳасида яхшигина олим бўлиб етишди. Петербург Фанлар академиясининг физиология ва механика кафедраларида қатор йиллар мобайнида самарали иш олиб борган Даниил Бернулли ҳам эҳтимоллар назарияси ва математик статистикага салмоқли ҳисса қўшди. Унинг илмий ишлари, етакчи ғоялари суюқлик ва осмон механикаси, тебранишлар назарияси ва дифференцал тенгламалар ривожида жуда катта, ўзгартувчи роль ўйнади. Д. Бернулли илм-фанга эҳтимоллар назарияси ва математик статистикасининг асосий методларидан бири — ҳақиқатга энг катта ўхшашлик методи ғоясини олиб кирди. Эҳтимоллар назарияси масалаларини ҳал этишда математик анализ методларини қўллади.

Я. Бернуллининг эҳтимоллар назарияси соҳасидаги, қолаверса, илм-фан олдидаги катта хизматларини эътиборга олиб, математик олимларни ўзида бирлаштирган илмий жамият унинг номи билан аталади.

Эҳтимоллар назарияси ва математик статистика соҳасидаги совет илмий мактаби жаҳон миқёсида етакчи ўринни эгаллаб турибди. Бу назариянинг замонавий аксиоматикаси давримизнинг йирик математиги А. Колмогоров томонидан 1933 йили таклиф этилди. Эҳтимоллар назариясининг ҳозирги шакли бунёдга келиши, бу соҳада эришилган ютуқлар кўп жиҳатдан ана шу ажойиб аллома меҳнати самарасидир. А. Хинчин, Н. Смирнов, С. Бернштейн, Е. Слуцкий, В. Романовский, Б. Гнеденко, Ю. Линник, Ю. Прохоров сингари машҳур совет математиклари А. Колмогоров билан биргаликда эҳтимоллар назарияси ва математик статистика бўйича совет мактаби анъаналарини бойитдилар.

Тошкентда шу соҳада илмий мактабнинг юзага келиши В. И. Романовский номи билан боғлиқ. У маҳаллий миллат ёшлари орасидан илмий кадрлар тайёрлашга жуда катта ҳисса қўшди. Йирик олимларимиз, республика Фанлар академиясининг жаҳонга танилган академиклари Т. Саримсоқов, С. Сирожиддинов ҳам унинг шогирдларидир.

Ўзбекистонда эҳтимоллар назарияси ва математик статистика бўйича ажойиб илмий мактаб юзага келди. Эндиликда бу соҳада ўндан ортиқ фан доктори ва юзга яқин фан кандидати ишлаб турибди. Уларнинг илмий изланишлари, эришган натижалари кенг илмий жамоатчилик томонидан эътироф этилмоқда. Ана шу боисдан ҳам Бернулли номидаги жамиятнинг халқаро конгрессини ўтказиш учун Тошкент шаҳри танланганлигини табиий ҳол деб қараш мумкин.

Ўрта Осиё, хусусан, Ўзбекистон қадим-қадимдан математиклар ватани ҳисобланади. Муҳаммад ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Форобий, Улуғбек ва бошқа ўнлаб олимлар шу ерда туғилиб ўсдилар ва ижод қилдилар. Уларнинг шоҳ асарлари Европа халқлари тилларига таржима этилиб, кўп марта нашр қилинган. «Алгебра», «Алгоритм» атамалари буюк ватандошимиз ал-Хоразмийнинг асари ва номи билан боғлиқ эканлиги кўпчиликка аён.

Биринчи умумжаҳон конгрессига чет эллардан 500га яқин олим келиши кутилмоқда. Мамлакатимиздан ҳам шунча математик иштирок этади. Статистика маълумотлари анализи, экспериментларни планлаштириш, эпидемиологияда, геология ва геофизикада, метеорология ва гидрогеологияда эҳтимоллар назарияси ва математик статистикани қўллаш, компьютерларда статистик ҳисоблаш методлари, оммавий хизмат кўрсатиш назарияси, эҳтимоллик ва назарий физика сингари соҳаларда совет ва чет эллик математикларнинг қизиқарли докладлари тингланади. Конгрессда ўттиздан ортиқ секция ишлайди.

Ўзбекистонлик олимлар ҳам конгресс ишида актив қатнашадилар. Ялпи мажлисларда Т. Саримсоқов ва С. Сирожиддинов доклад қилишади.

Тошкентда меҳмонларни кутиб олиш учун катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Конгресс доирасида 7-13 сентябрь кунлари Кооператорлар уйида эҳтимоллар назарияси, математик статистика ва шунга яқин соҳалардаги китобларнинг халқаро кўргазмаси очилади. Унда 40 дан ортиқ хорижий нашриётлар ҳамда нашриётлар уюшмалари қатнашиши кутилмоқда.

Меҳмонлар учун катта маданий-маиший тадбирлар белгиланган. Илмий анжуман қатнашчилари Самарқанд ва Бухорога сафар қиладилар. «Чимён» туристик комплекси ҳамда Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳмон бўладилар.

Тинчлик, дўстлик ва қардошлик шаҳри меҳмонларга мунтазир.

Т. АЗЛАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Ахборот

ХОРАЗМ

БОЛАЛАР ШИФОХОНАСИ

Қўшкўпир шаҳрининг хушманзара жойида яна бир шифо масканн — 120 ўринли болалар касалхонаси қад кўтарди. Замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган шифохонада болаларни даволаш ва саломатлигини мустаҳкамлаш учун зарур шарт-шароитлар яратилган.

ДАЛАДАН — МАГАЗИНГА

Урганч шаҳрининг 19-кварталида очилган фирма магазини кун бўйи харидорлар билан гавжум. Бу ерда сабзавот ва ҳўл мевалар билан савдо қилинади. Шовот районидаги «СССР 60 йиллиги» совхози очган бу магазинда мазкур хўжалик далаларида, боғ ва полизларида етиштирилган маҳсулотлар истеъмолчиларга пешма-пеш етказиб берилмоқда. Ўроқ ва Болға дўстлиги тимсоли бўлмиш бу ҳимматдан шаҳарликлар беҳад мамнун.

«ДОСТОН» ТАРОНАЛАРИ

Хива маданият уйида ташкил топган «Достон» фольклор-этнографик ансамблига халқ орасида етишган бахшилар, миллий куй, терма ва рақс усталари жалб қилинган. Улар орасида Бола бахши, Шерозий каби етук санъаткорларнинг шогирдлари, халқ музика санъати анъаналарининг давомчилари ва истеъдодли ҳаваскорлар бор.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» МАЙДОНЧАЛАРИДА

Режиссёр М. Абзалов раҳбарлигидаги ижодий группа айни кунларда «Бўри» деган тўла метражли бадиий фильм устида ишламоқда. Картинада Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини тиклаш учун олиб борилган кураш йиллари, халқ ичидан чиққан инқилобчилар ва уларнинг мураккаб ҳаёти тасвирланади. Кинодраматурглар Р. Муҳаммаджонов ва В. Соколов сценарийси асосида суратга олинаётган ушбу кинолентада таниқли санъаткорлар билан бир қаторда ёш актёр ва актрисалар ҳам иштирок этмоқдалар.

Суратда: яратилаётган янги фильм ижодкорларидан бир группаси. (Чапдан ўнгга) — оператор Даврон Абдуллаев, актриса Барчина Бакирова, рассом Шавкат Абдусаломов ва режиссёр Мэлс Абзалов.

Р. ШАГАЕВ фотоси
(ЎзТАГ)

МАРДЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

ЎСМИРЛАР БОЛАЛАРНИ ҚУТҚАРИБ ҚОЛИШДИ

Қорақалпоғистон АССР Қораўзак районидаги А. Дўстназаров номли ўрта мактаб ўқувчилари Бахтиёр Султонов билан Бисенбой Ўтамбетовлар уч гўдакни ўт ичидан олиб чиқдилар.

Синфдошлар Қораўзак посёлкасида тушдан кейинги осойишталикни болаларнинг қий-чувлари бузган пайтда дарс тайёрлаб ўтиришарди. 16 ёшли ўсмирлар кўчага чопиб чиқиб, қўшни уй деразасидаги алангага кўзлари тушди. Болалар олти ёшли Омонгулни ва тўрт яшар Гулзирани тутун ичидан зўрбазўр қидириб топиб кўчага олиб чиқдилар. Бахтиёр район ўт ўчириш бўлимига қўнғироқ қилиш учун югуриб кетди. Қўрқувдан зўрға ўзига келган Омонгул Бисенбойга уйда синглиси қолганлигини айтди. Ўсмир аланга ичида қолган уйга кириб борди. Жасур бола юзи ва қўллари куйишига қарамай, стол остида бекиниб турган 3 яшар Гулжамолни қидириб топди ва уни ёниб турган уйдан олиб чиқди. Болалар ўт ўчирувчилар етиб келгунича, ёнғинни даф этишган эди.

Бисенбой Ўтамбетов ва Бахтиёр Султоновлар «Ёнғинда жасорат кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотландилар.

Ёнғин чиқишига уй эгаларининг ўзлари айбдор эканликлари аниқланди. Улар ёш болаларни ёлғиз ташлаб кетишган, қизчалар эса гугурт топиб олиб, ўйнашган эди. Гугурт ўйнаш фожиали тугашига сал қолди.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

Август ойининг бошидан охиригача шахмат аҳлининг бутун диққат-эътибори биргина Лондонга қаратилган бўлса, сентябрда хаёл бўлиниб турибди.

МАЙДОНДА — МОСКВАЛИК ГРОССМЕЙСТЕРЛАР

Жаҳон биринчилиги учун ўтаётган реванш матчининг иккинчи ярми бошланмай туриб, Ригада тож талабгорлари финал матчи старт олгани кўплаб мухлисларни таажжублантираётгани рост. Бунга асосан Карпов билан Каспаров ўртасидаги баҳслар чўзилиб кетганлиги сабаб бўлди. Маълумки, тож талабгорларининг Францияда бўлиб ўтган саралаш мусобақалари икки совет гроссмейстери москвалик Артур Юсупов билан Андрей Соколовнинг ғалабаси билан тугаган эди.

1 сентябрь куни Ригада улар ўртасида финал матчи бошланди. Дастлабки учрашувданоқ кураш қизиб кетди. Французча ҳимоя усулида чигал вазият барпо этилганидан ҳаяжонли воқеалар юзага келди. Тахминан баравар вазиятда кечиктирилган бу учрашув эртасига жами 9 соатли курашдан сўнг 72-юришда Юсуповнинг ғалабаси билан якунланди. Иккинчи учрашув эса дуранг бўлди. Ҳозирча икки имкониятдан бир ярим очко олган А. Юсупов пешқадамлик қилмоқда.

Ригада жами 14 партия ўйналиши керак. Дуранг натижа рўй бериб қолса, яна икки партияда кураш давом этади. Бунда ҳам ажрим бўлмаса, тағин тўрт бор учрашув ўтказилади. Мабодо бунисида ҳам ҳисобдаги тенглик бузилмаса, масала қуръа ташлаш йўли билан ҳал қилинади. Ғолиб реванш матчини бой берган билан суперфинал матчида учрашади. Бунисида ким ютиб чиқса, чемпион билан беллашиш ҳуқуқини олади.

ҚУТИЛМАГАН ТАНАФФУС

Реванш матчининг иккинчи ярми бошланай деб турганда ногоҳ танаффус эълон қилинганлиги кўпчиликни таажжубга солди. Сабабини айтиб ўтириш шарт эмас. Бу баҳс иштирокчиларига берилган ҳуқуқ.

Энди Ленинградда 13-партия ўйналганига ҳеч ким шубҳа қилмаса керак. Эслатиб ўтамиз, ҳисоб ҳозирча Г. Каспаров фойдасига — 6,5:5,5.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР

Ҳамма жойда 1987 йил учун газета ва журналларга обуна кампанияси қизғин давом этяпти.

Шахсий обуначилар учун «Совет Ўзбекистони» газетасига ёзилиш шу йилнинг 31 октябригача давом этади. Бунда газета Янги йилнинг 1 январидан ўзингиз кўрсатган адресга элтиб берилади. Агар 1 ноябрдан кейин обуна бўлсангиз, у ҳолда газета адресингизга февраль ойидан эътиборан кела бошлайди.

Обуна барча «Союзпечать» агентликлари, алоқа бўлимлари ва жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда ҳамда исталган муддатга иш, ўқиш ва яшаш жойларида қабул қилинади.

«Совет Ўзбекистони» газетаси индекси — 64583.

Газетанинг обуна баҳоси: бир йилга 7 сўм 80 тийин; ярим йилга — 3 сўм 90 тийин; уч ойга — 1 сўм 95 тийин.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАН ҲАФТАЛИГИ

8 сентябрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — Футбол шарҳи. 10.20— Болалар учун фильм. 11.25 — Ҳужжатли фильмлар. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «Онамларнинг мактаби». 16.45 — Концерт. 17.20 — «Горнчилар, қаердасиз!» 17.50 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.40 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Жадаллаштириш». 20.30 — «Кучук етаклаган хоним». Фильм-балет. 21.30 — «Время». 22.05 — «Экран усталари». 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Футбол шарҳи.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Ўқув кўрсатуви. 10.05 — А. Прокофьев поэзияси. 11.05 — «Рус тили». 11.35 — В. И. Ленин. «Партия ташкилоти ва партия адабиёти». 12.05 — «Шахмат мактаби». 13.10— Ўқитувчи экрани. 13.40 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 14.40 — Астрономия. 15.10 — Тарих саҳифалари. 16.10 — СССР халқларининг IX ёзги спартакиадаси. 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 19.45 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.05 — «Уй». Бадиий фильм. 23.20 — Киноафиша.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ватанимни шарафлайман». 8.10 — «Ота-оналарга болалар ҳақида». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 16.35 — «Китоб — бизнинг дўстимиз». 17.20 — Телефильм. 17.30 — Илмий-оммабоп программа. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 18.45 — «Бугун — журналистларнинг Халқаро бирдамлик куни». 19.05 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Советский воин». 20.20 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Зулайҳо Оқилова рақсга тушади». 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Умид» клуби. 23.35 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.50 — Москва-II. 19.30 — «Тошкент: мен ва менинг гитарам». 20.05 «Хевсур қиссаси». Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

9 сентябрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 9.55 — «Горнчилар, қаердасиз!». 10.25 — «Кучук етаклаган хоним». Фильм-балет. 11.25 — Ҳужжатли фильмлар. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 16.50 — Концерт. 17.05 — «Бу фантастик олам». 18.20 — Болгариянинг миллий байрами — озодлик кунига. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Москва». Кинокўрсатув. 19.40 — «Инсон ва қонун». 20.10 — «Сатурн»га йўл». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 22.45 — «Шеърият кўргазмаси». 23.45 — «Дунё воқеалари». 24.00 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—Ҳужжатли фильм. 9.35 — Физика. 10.00 — Илмий-оммабоп фильм. 10.10 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Тарих. 12.05 — «Фан ва турмуш». 13.10 — Ўқитувчи экрани. 13.30 — Умумий биология. 14.30 — Қадимий рус санъати. 15.00 —Илмий-оммабоп фильм. 15.20 — Академик А. П. Ершов билан учрашув. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — «Музикали киоск». 19.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Агар соғлом бўлай десанг». 21.00 — «Пахита» балетидан. 21.30 — «Время». 22.05 —«Ўн икки стул». Бадиий фильм. 1-серия. 23.30 — СССР халқлари IX ёзги спартакиадаси.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Болалар учун фильмлар. 17.05 — «Ғалаба керак». 17.35 — Ўзбек мактаблари учун рус адабиёти. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Зарница-86». 19.00— Иқтисодий шарҳ. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Пахтани ёнғиндан сақланг». 20.10 —«Ахборот». 20.30 — Футбол. «Пахтакор» — АСК (Хабаровск). 21.20 — «Наштар». 21.30 — «Время». 22.05 — «Икки солдат ҳақида қисса». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 19.30 — Қисқа метражли телефильмлар. 20.15 — Концерт. 21.00 — «Шаҳарнинг юмушлари ва муаммолари». 21.30 — Москва-II.

10 сентябрь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Сатурн»га йўл». Бадиий фильм. 11.05 — «Саёҳатчилар клуби». 12.05 — «Бу фантастик олам». 13.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — «Нега ва нима учун». 16.50 — Мультфильм. 17.00 — «Нилуфар». 17.30 — «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 18.15 — Музикали фильм. 18.45 — «Олий мактаб: қайта қуриш муаммолари». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — «Сатурннинг тугатилиши». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Волейбол. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — «Шанба — ота-оналар куни». 13.10 — «Ўқитувчи экрани». 14.35 — Табиатшунослик. 14.55 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.25 — «Драматургия ва театр». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Спидвей. Халқаро мусобақалар. 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ўн икки стул». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — «Звёздочка». 17.20 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Адабиёт. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Болалар учун кўрсатув. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — «Ахборот». 19.30 — «Тошкентнинг олтин кузи». анъанавий санъат фестивалининг тантанали очилиши. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака!». 22.30 — «Дастлабки текширув». Бадиий фильм. 23.45 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 19.30 — «Пионер телетайпи». 19.40 — Телефильм. 20.30 — Ритмик гимнастика. 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Сабзавот савдосида стандартлар». 21.30 — Москва-II.

11 сентябрь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 10.00 — «Сатурн»нинг тугатилиши». Бадиий фильм. 11.35 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.35 — «Нега ва нима учун?». 13.05 — Ҳужжатли фильмлар. 13.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.55 — «Бугун қишлоқ клубида». 17.25 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 17.55 — Ҳужжатли фильм. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. «Шахтёр» — «Динамо» (Киев). 23.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Тарих. 11.35 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.40 — «Инсон. Ер. Коинот». 14.25 —«Истеъфодаги полковник». Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30—«Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 21.05 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Сантьягода ёмғир ёғяпти». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Ҳамза — инқилоб куйчиси. 17.10 — Илмий-оммабоп фильм. 17.30 — ЎзССР тарихи. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Инсон болаликдан бошланади». 18.45 — «Анъаналар, урф-одатлар, маросимлар». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ёзувчи ва замон». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек классик қўшиқлари. 21.30 — «Время». 22.00 — «Ягона сиёсий кун». 22.30 — «Нафосат».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 19.30 — «Гўзаллик оламига саёҳат». 20.15 — Реклама. 20.25 — Классик куй саҳифалари. 21.00 — «Тошкент комсомолининг ишлари». 21.30 — Москва-II.

12 сентябрь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм. 1-серия. 11.10 — «Чарм тўп» клуби соврини. 11.55 «Дунё ва ёшлар». 12.30 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — «Рус тили». 16.55 — Киноочерк. 17.20 — «Капитан Грант болалари». Бадиий фильм. 18.45 — «Ҳамдўстлик» 19.15. — «Дунё воқеалари». 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Шу куннинг почтаси. 20.10 — «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм, 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Енгил атлетика. Халқаро мусобақалар. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Джаз панорамаси.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — География. 12.05 «Сиз яратган боғ». 13.10 — Рус санъати. 14.45 — «Урал эртакчиси». 15.40 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Д. Д. Шостакович асарларидан. 19.30 — «Саёҳатчилар клуби». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Бадиий гимнастика. Халқаро мусобақалар. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳаётим — армия». Бадиий фильм. 23.20 — «Театр мемуарлари».

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Ишчи ёшлар учун. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Биология. 17.05 — Телефильм. 17.30 — «Жамиятшунослик». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.50 — Мультфильм. 19.00 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Халқаро сиёсатнинг актуал масалалари. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳамма билан юзма-юз». Телеспектакль. 1-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.15 — Москва-II. 19.30 — «Қувноқ стартлар». 20.30 — Телефильм. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — «Ички резервлардан фойдаланиш — меҳнат унумдорлигининг асосий омили». 21.30 — Москва-II.

13 сентябрь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45—Шахмат. Жаҳон чемпионати. 9.55 — «Ғалабадан сўнгги жанг». Бадиий фильм. 2-серия. 11.15 — «Здоровье». 12.00 — Концерт. 12.29 — «Шанба — ота-оналар куни». 12.50 — Ҳаракат хавфсизлиги учун». 12.55 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 13.25 — «Ғолиблар». 14.45 — «Биз қандай дам оламиз?» 15.25 — «Дунё воқеалари». 15.40 — Мультфильм. 15.50 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 16.05 Волейбол. Жаҳон чемпионати. 16.45 — «Ҳайвонот оламида». 17.45 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — «Пиквик клуби». 21.30 — «Время». 22.05 — «Шанба оқшомида». 24.00 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 00.40 — Шахмат бўйича Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Тонгги почта». 10.45 — «Сиз яратган боғ». 11.15 — Концерт. 11.40 — Илмий-оммабоп фильм. 12.00 — «Стадион ҳамма учун». 12.30 — «Имконият чегараси». Бадиий фильм 1-серия. 13.40 — «Катерина Измайлова». Музикали спектакль. 16.30 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Телеспектакль, 1-қисм. 18.15 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 19.35 — Унутилмас музикали кечалар. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — «Ҳонадонингиздаги гуллар». 21.00 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Темир ўйинлар». Бадиий фильм. 23.15 — Ҳужжатли фильм. 23.25 — Реклама. 23.30 — СССР халқларининг IX ёзги спартакиадаси.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — «Ленин ҳақида ҳикоялар». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Саломат бўлинг!» 10.15 — «Суқатой — конфетвой». Спектакль. 11.25— «Иван ила Марья». Бадиий фильм. 12.50 — В. И. Лениннинг назарий мероси. 13.10 — «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 18.05 — Мультфильм. 18.15 — «Янги Ангрен ГРЭСи: муаммолар ва ечимлар». 18.35 — «Булбулча куйлайди». 19.00—Бернулли номидаги математиклар жамияти I Тошкент конгресси қатнашчилари билан учрашув. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Катталар учун мультфильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳамма билан юзма-юз». Спектакль, 2-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Тожикистон телевидениесининг программаси

14 сентябрь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Тенгдош». 10.25 — «Спортлото». 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.05 — «Тонгги почта». 12.35 — «Саёҳатчилар клуби». 13.35 — «Музикали киоск». 14.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 15.05 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 15.35 — «Сиз яратган боғ». 16.20 — «Ердаги ҳаёт». Ҳужжатли фильм 13-серия. 17.20— «Бугун — Танкчилар куни». 17.35 — Концерт. 18.20 — Мультфильмлар. 18.45 — «Халқаро панорама». 19.30 — Концерт. 20.30—Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт. 22.35 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 23.15 — Янгиликлар 23.20 —Фильм концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.20— «Жанговар машина экипажи». Бадиий фильм. 10.25 — Туркманистон телевидениесининг программаси. 11.55 — «Рус тили». 12.25 — «Имконият чегараси». Бадиий фильм, 2-серия. 13.35 — Ҳужжатли фильмлар. 14.00 — «Гулливер Лилипутияда». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 15.50 — «Музикали мозаика». 16.25 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 16.55 — Совет қўшиқларидан концерт. 17.10 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Телеспектакль, 2-қисм. 18.40 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.30 — Мультфильмлар. 20.00 — Картинг. Бутуниттифоқ мусобақалари. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — «Россияночка» ансамблининг чиқиши. 20.55 — «Дунё ва ёшлар». 21.30 — «Время». 22.05 — «Мулоҳаза учун вақт». Бадиий фильм. 23.20 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Виргаликда куйлаймиз». 10.00 — Врач маслаҳати. 10.10 — «Истеъдод». 10.35 — «Ҳовлимиздаги стадион». 11.05 — «Тўрғай». Бадиий фильм. 12.30 — Халқ оғзаки ижоди. 13.30 — ЎзССР Министрлар Совети соврини учун теннис бўйича VI халқаро ёшлар турнири. 14.00 — «Портфелли куёв». Спектакль. 16.30 — Реклама. 18.05 — «Бойчечак». 18.35 — Мультфильмлар. 19.00 — «Оналар мактаби». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун — Танкчилар куни». 20.00 — Танкчилар кунига бағишланган концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — «Время». 22.05 — «Инсон ва замин». 22.35 — Телеминиатюралар.

ТОШКЕНТ-II. 17.00 Қирғизистон телевидениесининг программаси.